ספרות עזר · שירה ופיוט · רבי יצחק אבן סהולה

משל הקדמוני

רבנו יצחק אבן סהולה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משל הקדמוני

רבנו יצחק אבן סהולה

מקור הטקסט: פרויקט בן־יהודה

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משל-הקדמוני/

הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

שער ראשון 4
אָמְרוּ הַקַּדְמוֹנִים (מתוך השער הראשון) 4
שער שני 6
אָמְרוּ כִּי הָיָה בְּאַשְׁדּוֹד (מתוך השער השני - החסיד ואשתו הנואפת) 6
הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ הַתֵּימָנִי (מתוך השער השני - השודד והנזיר) 15
שער שלישי 24
אָמְרוּ כִּי הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ תּוּגַרְמָה (מתוך השער השלישי) 24
אִישׁ הָיָה בַּכְּפַר חָנָן (מתוך השער השלישי - הכילי שבא על ענשו) 28

שים לב! ספר זה אינו מושלם עדיין.

שער ראשון

אָמְרוּ הַקַּדְמוֹנִים (מתוך השער הראשון)

אָמְרוּ הַקַּדְמוֹנִים / וּפוֹתְרֵי הַדִּמְיוֹנִים /
כִּי הָיָה בְּאֶרֶץ צוֹעַן אִישׁ מַשְׂכִּיל בְּעִנְיָנָיו, / אִישׁ חָסִיד
אִישׁ עָנָו. / וַהֲוֹת שַׂעְתָּא דְחִיקָא לֵהּ / וּבָנָיו בְּנֵי דְלָא
מַעֲלֵי, / לֹא הָיָה מַשִּׂיג דֵּי מַחְסוֹרוֹ / בְּרֹב חָכְמָתוֹ
וְיָשְׁרוֹ, / וְהָיָה חוֹקֵר כָּל תַּעֲלוּמָה / בְּרָעָב וּבְצָמָא, /
וְכָל הַיּוֹם צוֹעֵק וּמֵהִים / נָגוּעַ וּמֻכֶּה אֱלֹהִים, / וּבָנָיו
חוֹזְרִים עַל הַפְּתָחִים, / נֶאֱנָקִים וְנֶאֱנָחִים. / וְהָיוּ
שְׂכֵנָיו שְׂמֵחִים לְאֵידוֹ / וּמִתְעַנְּגִים בְּפִידוֹ, / כִּי אָמְרוּ:
מַה לּוֹ וְלַחָכְמָה / וְלַחְקֹר תַּעֲלוּמָה? / וּכְבָר קָדַם הַנָּבִיא
בִּנְבוּאָתוֹ / "אַל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ!"
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר גָּדַל כְּאֵבוֹ וְצַעֲרוֹ / וְהַקִּיץ
חִלֵּל נִזְרוֹ / וַיִּתְחַזֵּק בַּשָּׁנָה הַהִיא חֹם גָּדוֹל וְהַיֶּבֶשׁ
רַד, / כִּי חָדַל הַמָּטָר וְהַבָּרָד – / וַיֶּאֱרַע לוֹ חֳלִי הַיֶּבֶשׁ
בְּמֹחוֹ, / סָר כֹּחוֹ: / וְהוּא חֳלִי הַמַּחֲשָׁב וְהַזִּכָּרוֹן /
וְאֵין לוֹ עַל הַבְּהֵמָה מַעֲלָה וְיִתְרוֹן. / וַיָּחֶל הַיָּגֵעַ /
הוֹלֵךְ וּמִשְׁתַּגֵּעַ, / וַתִּסְתֵּר מִלִּבּוֹ הַחָכְמָה וְהַתְּשׁוּקָה
/ וְנַפְשׁוֹ שׁוֹקֶקָה, / וַיַּחֲזֵק בִּבְגָדָיו הַצְּנוּעִים /
וַיִּקְרַע לִשְׁנֵים עָשָׂר קְרָעִים. / וַיִּתְלַקְּטוּ אֵלָיו
אֲנָשִׁים רֵיקִים וּפוֹחֲזִים, / שׁוֹדְדֵי עֶרֶב וּבוֹזְזִים, /
וַיִּסּוֹבְבוּהוּ הַנְּעָרִים בְּרִיבוֹ / בְּשָׁמְעָם צְעָקוֹ וְנִיבוֹ, /
וְתַעֲלוּלִים מָשְׁלוּ בוֹ. / וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ /
מְצַחֵק וְתוֹמֵהַּ בַּפֶּלֶךְ – / וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּעֲלִיַּת
הַמִּקְרֶה אֲשֶׁר לוֹ / וְהַשֹּׁגֵל יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ. / וַיִּתְאַו
לִשְׁמֹעַ רִבּוּי אֲמָרָיו אֲשֶׁר לָהַג, / כִּי בְשִׁגְעוֹן יִנְהַג, /
וַיְצַו לַהֲבִיאוֹ בְּרִגִילוּת / וְלֶאֱחֹז בְּסַכְלוּת, /
וַיִּשְׁתָּעֲשַׁע הַמֶּלֶךְ בְּמַהֲלָלָיו / וְהַשֹּׁגֵל בְּמַעֲלָלָיו. /
וַיִּתֵּן לוֹ הַמֶּלֶךְ כֶּתֶנְתּוֹ / וְלֶחֶם אָמַר לוֹ לְהַבְרוֹתוֹ, /

וַיַּקְרִידֵהוּ עִם שָׂרָיו הַנִּכְבָּדִים / וַיַּלְבִּישֵׁהוּ בְּגָדִים,
/ וַיְהִי לְפָנֵיהֶם כָּל הַזְּמַנִּים / שׁוֹתֶה מַמְתַּקִּים וְאוֹכֵל
מַעֲדָנִים. / וּכְמוֹ כֵן צִוָּה לְתֵת / לְאִשְׁתּוֹ וּלְבָנָיו
מַשְׂאֵת. / וַיְהִי יוֹשֵׁב בְּמוֹשַׁב הַשָּׂרִים / עִם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַנְּעָרִים, / כִּי הָיָה מְשַׁעֲשְׁעָם בְּדִבְרֵי הִתּוּל וּשְׂחוֹק /
כְּמִשְׁפַּט כָּל כְּסִיל וּכְחֹק. / וְכָל יוֹשְׁבֵי הָעִיר, / יַחַד
יָשִׂישׂ וְצָעִיר, / יְשִׂימוּן עַיִן עָלָיו לְשַׁמְּרֵהוּ, / כִּי
מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הוּא. / וַיֹּאמְרוּ כָּל יוֹדְעָיו כַּאֲשֶׁר רָאוּ
מַעֲלָתוֹ / בַּחֲצַר הַמֶּלֶךְ עִם כָּל בֵּיתוֹ / "לְטוֹבָתוֹ /
נִשְׁבְּרָה רֶגֶל פָּרְתוֹ!"
וַיְהִי מִקֵּץ שָׁנָתַיִם יָמִים – וַיֵּעָתֵר אֱלֹהִים
לְאָדָמָה / תַּחַת אֲשֶׁר הָיְתָה שְׁמָמָה / וְהִשְׁגִּיחַ עַל כָּל
יוֹשְׁבֶיהָ / מִמְּכוֹן עֲרָבוֹת, / וַיָּנָף גִּשְׁמֵי נְדָבוֹת /
לְטוֹבָה וּלְשֹׂבַע וְלִבָּרְכָה / שְׁמוּרָה בְכֹל וַעֲרוּכָה. /
וַיָּחֵלוּ הַנִּצָּנִים לְהִתְנָאוֹת / לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת / וְלִהְיוֹת
כָּל עֵץ פּוֹרֵחַ, / הַגְּפָנִים וְהַסְּמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ. / וַיָּקָם
הַיֶּבֶשׁ וַיִּבְרַח / וַיָּשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח, / וַיָּבוֹא
חֹדֶשׁ הָאָבִיב בְּשִׂמְחָה / וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה. / וַיִּכָּנֵס
הַשֶּׁמֶשׁ בְּמַזָּל טָלֶה / וְקָרְאוּ אַחֲרָיו "מָלֵא!" / בִּהְיוֹתוֹ
מַעֲלֶה דְשָׁאִים / בִּזְרוֹעוֹ יְקַבֵּץ טְלָאִים. / וְהַיּוֹם
וְהַלַּיְלָה בְּאַהֲבָה נָחְבָּקוּ, / אִישׁ בְּאָחִיהוּ יָדָבָקוּ /
וְנִשְׁתַּוּוּ בְּמַעֲלָתָם וְגָבְהָם / בְּמַרְאֵיהֶם וְגֹבַהּ לָהֶם. /
וַיִּרְבֶּה הַזֵּזְ וְהַנָּקִי מִן הַדָּם / וַיָּשָׁב עֵין כָּל בָּחוּר
מְאֹדָם, / וְנִרְאָה כָּל לָבָן אֲדַמְדֵּם, / וְהַמָּרָה הַשְּׁחֹרָה
לֹא תֵחָשֵׁב / וְנִקְתָה לָאָרֶץ תֵּשֵׁב. / וְהַטֶּבַע הֶחְכָּם מֵסִיר
הַדְּאָגוֹת / וּמְשַׁוֶּה הַזּוּגוֹת / וְהָעֲמַלִּים מִתְחַזְּקִים
לִשְׁמֹחַ וַעֲמָלָם לִשְׂכֹּחַ. / וַיֶּחְסַר בָּעֵת הַהִיא הַכֶּסֶל
וַיִּגָּרַע / וְאָסַף הַמְּצֹרָע – / וַיָּשָׁב הַכְּסִיל לְדַעְתּוֹ
וּלְעִנְיָנוֹ / בִּפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ.
וַיְהִי לְעֵת עֶרֶב / בְּהִתְעַצֵּב כָּל לֵב וְקֶרֶב. /
וַיִּדְרֹשׁ הַמֶּלֶךְ בְּעַד סְכָלוֹ / וַיַּרְא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ. /

וַיִּשְׁאֲלוּהוּ הַשָּׂרִים וְהַשָּׂרוֹת / שִׂיחָה עֲמֻקָּה פִּי זָרוֹת,
/ וַיִּתְהוֹלְלוּ עִמּוֹ – וְלֹא עָנָה / וְאֶל שָׂטֵי כְזָב לֹא פָּנָה./
וַיְהִי כַאֲשֶׁר הֶאֱלִיצוּהוּ / וּבְדִבְרֵי פַּחֲזוּתָם הֱאִיצוּהוּ, /
וַיֶּרֶם קוֹלוֹ וַיִּקְרָא בְשַׁוְעוֹ / "אַךְ אֱוִילִים שָׂרֵי צֹעַן,
חַכְמֵי יוֹעֲצֵי פַּרְעֹהּ!" / וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם בְּמִלּוּלוֹ /
וּבְאֵר שִׂיחוֹ הֵרִים קוֹלוֹ / וַיִּפְתַּח וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ:
תְּרִיבוּנִי עֲלֵי חֶמְדַּת אֲמָרַי – / תְּבַקְּשׁוּ חֵטְא וְסִכְלוּת מִדְּבָרַי:
הֲלֹא סָכָל וְאִישׁ הוֹלֵל – בְּצָרַי, / בְּנֵי הֶבֶל, אֲשֶׁר שׂוֹנְאַי וְעָרַי!
לְמָדוּנִי מְלִיצָה מִנְּעוּרַי, / וְהַשֵּׂכֶל וְהַבִּין – מִבְּחוּרַי.
וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים עַל מַאֲמָרוֹ / כִּי חִלֵּל
דְּבָרוֹ / וַיֹּאמְרוּ "לֹא בָא זֶה אֶלָּא לְרַמּוֹתֵנוּ / לִרְאוֹת
עֶרְוָתֵנוּ, / וְכָל סִכְלוּתוֹ הָיְתָה בְעָרְמָה / עַל פִּיו הָיְתָה
שׁוּמָה, / כַּאֲשֶׁר הֶעֱרִים הַמְשׁוֹרֵר נְאוּמוֹ / וַיְשַׁנֵּהּ אֶת
טַעְמוֹ / וַיּוֹרֶד רִירוֹ עַל זְקָנוֹ / וַיִּתְהוֹלֵל בִּרְצוֹנוֹ. /
וְהִנֵּה הוּא חַיָּב מַלְקוֹת אַרְבָּעִים / כְּמִשְׁפַּט הַמַּטְעִים". /
וַיֹּאמְרוּ אֶל הַשּׁוֹטֵר לְהַלְקוֹתוֹ / וְכַמִּסְפָּר הַזֶּה
לְהַכּוֹתוֹ.
וַיְצַו הַמֶּלֶךְ לְהָסִיר מֵעָלָיו מַחֲלָצוֹת
הַטּוֹבוֹת / וַיַּלְבִּישֻׁהוּ בְלוֹיֵי הַסְּחָבוֹת / וּכְנֶצֶר נִתְעָב
מִבֵּיתוֹ הֻשְׁלַךְ / וַיְגָרְשֻׁהוּ וַיֵּלֶךְ. / וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶל
בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף / יָגֵעַ וְעָיֵף, / וַיִּגַּד לְאִשְׁתּוֹ וּלְבָנָיו
מַחֲלָתוֹ וְשִׁבְיוֹ / בַּחֲלוֹתוֹ וַיְחִי מֵחָלְיוֹ / וְאֶת כָּל אֲשֶׁר
אָמְרוּ הַשָּׂרִים לְהַכּוֹתוֹ / לְמַעַן עֲנוֹתוֹ. / וַיֹּאמַר "עַתָּה
יָדַעְתִּי / וּסְבָרְתִּי סָבַרְתִּי / כִּי הֶעְמִיק הֶחָכָם
בְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר שָׁפַט: / עָקַר מֵחָכְמָה מִכְבוֹד סִכְלוּת
מְעַט!"

שער שני

אָמְרוּ כִּי הָיָה בְאַשְׁדּוֹד (מתוך השער השני - החסיד ואשתו הנואפת)

אָמְרוּ כִּי הָיָה בְאַשְׁדּוֹד אִישׁ תָּמִים
בְּמִדּוֹתָיו / וְצַדִּיק הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו, / אִישׁ יִשְׁמָעֵאל /

נֶאֱמָן עִם אֵל / וְעִם קְדוֹשִׁים / זָקֵן בָּא בַּאֲנָשִׁים. / וַתְּהִי לוֹ אִשָּׁה מְיֻחֶסֶת וְתַמָּה, / יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה, / וּמֵרֹב צִדְקָתוֹ הָיָה נֶחְפָּר וְנִכְלָם / וְלֹא נִסְתַּכֵּל בְּהוֹד יָפְיָהּ לְעוֹלָם / וּבְחֻזְקַת אֵשֶׁת חַיִל מַחֲזִיק אוֹתָהּ, / וְהוּא לֹא רָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ / וְלֹא הִכִּיר בִּפְעָלֶיהָ, / כִּי לֹא הִבִּיט אֵלֶיהָ. / וַתַּחְשֹׁק הָאִשָּׁה בָּחוּר אֶחָד מִבְּנֵי הָעִיר / אַדְמוֹנִי יְפֵה תֹאַר רַךְ בַּשָּׁנִים וְצָעִיר, / וַתִּבְעַר בְּלִבָּהּ אֵשׁ תְּשׁוּקָתוֹ – / נִפְלְאַתָה אַהֲבָתוֹ / מַיִם רַבִּים לֹא יָכְלוּ לְכַבּוֹת אַהֲבָתוֹ.

וַיְהִי בִּימֵי קְצִיר חִטִּים / וְרַעְיוֹנֵי הָאִשָּׁה אֶל תַּאֲוָתָהּ מָטִים / וּמִדֶּרֶךְ הַצְּנִיעוּת נָדִים וּמִתְמוֹטָטִים / כְּמַעֲשֵׂה שִׁטִּים. / וַיִּגַּע עֶרֶב חַגָּם בְּבִטְחָה – / הֶחְלִיל וְהַשִּׂמְחָה – / וַיִּהְיוּ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, / וַיִּפְקֹד הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגְדֵי הָעִזִּים. / וַיְהִי כַּעֲלוֹת הַמְּנָחָה / לְעֵת מְצֹא נֹפֶשׁ וַהֲנָחָה / וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ בֵּית הַתְּפִלָּה / בְּמַעֲטֵה עֹז וּתְהִלָּה / בְּגִילָה וְצָהֳלָה.

וַיֹּאמֶר לְאִשְׁתּוֹ "הָכִינִי הַשֻּׁלְחָן
וְהַמְּנוֹרָה / וְהִנְנִי הוֹלֵךְ לְהִתְפַּלֵּל בַּכְּנֶסֶת הַהֲדוּרָה".

וַתַּעֲמֹד אִשְׁתּוֹ לְהֶבִין בַּבָּנִים חֶסֶר לֵב וּבַעַר / נֹכַח פֶּתַח הַשַּׁעַר – / וְהִנֵּה הַבָּחוּר בְּרִנָּה / עוֹבֵר בַּשּׁוּק אֵצֶל פִּנָּה. / וַיִּצְעַד וַיָּבוֹא לִקְרָאתָהּ / וַיִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ, / וַתִּסְגֹּר הָאִשָּׁה בַּעֲדוֹ / וַתִּתְפַּשֵּׁהוּ בְּבִגְדוֹ. / וַתֵּרֶא אֶת הוֹד יָפְיוֹ וְגָדְלוֹ, / הֵעֵזָה פָּנֶיהָ וַתֹּאמַר לוֹ / "זִבְחֵי שְׁלָמִים עָלַי מִנְעוּרַי / הַיּוֹם שִׁלַּמְתִּי נְדָרַי. / וְהָיִיתִי עֲצוּבָה עַל נְדָרַי / וְלִבִּי הַמָּוֶת בּוֹחֵר / לְמִיקֵם עָלֶיהָ מִשּׁוּם 'בַּל תְּאַחֵר'. / וּכְבָר הִזְהִירוּנִי חַכְמֵי הַדּוֹרוֹת / לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת / וְאָמְרוּ: אֶחָד הַנּוֹדֵר וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ / וּמִלְקִיִּם מַאֲמָרוֹ הֶאֱרִיךְ / עוֹבֵר בְּ'בַל תְּאַחֵר' אִם אֵינוֹ מַשְׂלִים / כֵּיוָן שֶׁעָבְרוּ עָלָיו שָׁלֹשׁ רְגָלִים. / וְאָמְרוּ: חֹמֶר

בִּנְדָרִים מִשְׁבּוּעוֹת / וְכָל אֵלּוּ הֲלָכוֹת יְדוּעוֹת /
שֶׁהַנִּדָּרִים עַל גַּב שְׁבוּעוֹת עוֹלִים / וּלְבַטֵּל הַמִּצְוָה
חָלִים. / וְאָמְרוּ: בַּעֲוֹון נְדָרִים אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם מֵתָה /
כִּי הִיא מִצְוָה צְרוּפָה וְעַל לוּחַ לֵב חֲרוּתָה. / וְעַתָּה אַחֲרֵי
אֲשֶׁר תּוֹחַלְתִּי מִמְּךָ לֹא אָבָדָה, / בּוֹא אִתִּי הַבַּיְתָה
וְנִסְעָדָה, / וְתִשְׂבַּע מֵהוֹדִי וּמִזִּיו פָּנַי / וַאֲשַׂלֵּם אֶת
נְדָרַי אֲשֶׁר נָדַרְתִּי לַיָּיָ". / וַיֹּאמֶר הַבָּחוּר "הָיֹה לָךְ
לָדוּן אוֹתִי מִקֹּל וָחֹמֶר, כִּי אֲנִי תָּאֵב מְאֹד לַחֲבוּרָתֵךְ /
וּפִי פָּעַרְתִּי לְמַלְקוֹשׁ יְדִידוּתֵךְ – / אֲבָל לֹא רָאִיתִי שְׁעַת
הַכֹּשֶׁר / בֶּאֱמֶת וּבְיֹשֶׁר, / וַאֲנִי מְפַחֵד מִבַּעַל הַבַּיִת /
אֲשֶׁר קְנָאתוֹ שָׁמִיר וְשַׁיִת". / וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה "הֲבִינוֹתִי
הוֹד מַחְשְׁבוֹתָיִךְ / וְנִלְאֵיתִי נְשֹׂא עֹל אַהֲבָתֵךְ / וְלִבִּי
בַּעֲנַן חִשְׁקֵךְ נַפְשִׁי הֶעֱנִיק / יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁהֶעֱגִל רוֹצֶה
לִינֹק – פָּרָה רוֹצָה לְהָנִיק".
וַתּוֹסֶף עוֹד לְפַתּוֹתוֹ בְּדִבְרֵיהָ / וַתַּחֲלִיק
עָלָיו אֲמָרֶיהָ / וַתֹּאמַר "דַּע כִּי בַעְלִי – הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵהוּ /
וְיוֹצְרוֹ מִבֶּטֶן יַעְזְרֵהוּ! – / הוּא בַעַל תְּשׁוּבָה / וְנֶפֶשׁ
נִכְבֶּדֶת וַחֲשׁוּבָה / וְנָקִי בְּכָל עִנְיָנָיו, / וְעִנְתָה בּוֹ
הַכָּרַת פָּנָיו / כִּי לֹא נִסְתַּכֵּל בְּהוֹד יָפְיִי / לְהַשְׂלִים
אֶת נִשְׁיִי. / וְהוּא הַגָּדוֹל מִבְּנֵי מְתִיבְתָּא / מַקְדִּימֵי
וּמַחֲשִׁיכֵי לְבֵי כְנִישְׁתָּא / וְשָׂעָה אַחֲרֵיהֶם מִתְאַחֵר /
וּבַבֹּקֶר לִפְנֵיהֶם שׁוֹחֵר / מִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן יוֹתֵר
מֵחֲבֵרָיו / מְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו / בַּקָּשׁוֹת רַבּוֹת
וְתַחֲנוּנִים / וּמַרְבֶּה רְנָנִים. / עַתָּה בּוֹא אִתִּי אֶל הַבִּירָה
/ סוּרָה, אֲדוֹנִי, אֵלַי אַל תִּירָא". / וַיָּסַר אֵלֶיהָ אֶל הַחֶדֶר /
בַּעֲלִיַּת מִגְדָּל עֵדֶר / וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂמָחוּ /
וַיַּעֲלוּ הָעוֹלָה וַיִּצְנָחוּ. / וַתֹּאמַר "שְׂמַח בְּיַלְדוּתְךָ
וְאַל תִּתְעַצֵּב / הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב, / וְעַתָּה בּוֹא
אֵלַי, זוֹלַת יָפְיִי אַל תַּחְמֹד / מְהֵרָה חוּשָׁה אַל תַּעֲמֹד, /
כִּי הָאִישׁ יַשְׁכִּים לְתִפְלָתוֹ לְהַשְׂלִים תַּחֲנוּנָיו
כְּמִשְׁפָּטוֹ וְדָתוֹ / לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂהוּ – זָר מַעֲשֵׂהוּ

נָכְרִיָּה עֲבוֹדָתוֹ! / וְעַתָּה, חֲשׁוּקִי, בְּמַאֲמְרִי בְסְתַּכֵּל
וַחֲשֹׁב / לֵךְ וָשׁוּב!"
וַיָּסָב הַבָּחוּר אֶל בֵּית אָבִיו כְּחֻקּוֹ, /
וַתִּשָּׂאֵר הָאִשָּׁה לְכוּדָה בְחִשְׁקוֹ, / וַתְּמַהֵר וַתַּעַשׂ
מַטְעַמִּים / קִנְמָן־בֹּשֶׂם וְסַמִּים / וַתְּכַבֵּד בֵּיתָהּ
בְּמִינֵי מַרְבַדִּים מְלֵאֵי עֵינַיִם / חֲטוּבוֹת אֵטוּן מִצְרַיִם, /
וַתַּעֲרֹךְ נֵרוֹתֶיהָ כְּפִי חֻפְצָהּ וּרְצוֹנָהּ, / טָבְחָה טִבְחָהּ
מָסְכָּה יֵינָהּ / אַף עָרְכָה שֻׁלְחָנָהּ.
וַיְהִי כְּכַלּוֹת הָאִישׁ לְהִתְפַּלֵּל כְּדָתוֹ /
וַיִּפֶן וַיָּבוֹא בֵּית מְנוּחָתוֹ, / וַיִּמְצָא רְפִידָתוֹ עֲרוּכָה
וּשְׁמוּרָה, / מִטָּה שֻׁלְחָן כִּסֵּא מְנוֹרָה. / וַיֹּאמֶר לְאִשְׁתּוֹ
"בְּרוּכָה אַתְּ בְּפִי כָל עַם וְלָשׁוֹן! / הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ
הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן". / וַיְמַהֵר וַיֵּשֶׁב בְּמָסְבּוֹ /
וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ. / וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה
לֶאֱכֹל פִּתּוֹ, / וַתֹּאמֶר לוֹ הָעֲנָגָה אִשְׁתּוֹ / "הוֹאִיל
וְשָׂבַעְנוּ מִטּוּב הָאָרֶץ וְתִפְאַרְתָּהּ, / לֵימָא לָן מַר מִלֵּי
דַאֲגַדְתָּא!" / וַיָּחֶל הָאִישׁ לְדַבֵּר / וּבְרִיחֵי אֱמוּנָתוֹ
לְשַׁבֵּר / וַיֹּאמֶר "שִׁמְעִי, בִּתִּי, וּרְאִי וְהַטִּי אָזְנֵךְ /
לְמַאֲמַר יוֹצְרֵךְ וְקוֹנֵךְ, / וְאוֹדִיעֵךְ מוּסָרִים מְפֹרָשִׁים /
אֲשֶׁר בֵּאֲרוּ זְקֵנִים וִישִׁישִׁים / בְּעִנְיֵנֵי הַנָּשִׁים. /
אָמְרוּ: צְרִיכָה הָאִשָּׁה לִהְיוֹת אֵשֶׁת חַיִל בְּמִדּוֹתֶיהָ, /
צְנוּעָה וּשְׁלֵמָה בְמַעֲלוֹתֶיהָ, / וּבַעֲבוֹדַת בַּעְלָהּ מְהִירָה
וּזְרִיזָה / וּבְאוֹר פָּנָיו מְאִירָה וּבְשִׂמְחָתוֹ עַלִּיזָה, /
וּלְהִתְבּוֹנֵן תָּמִיד בִּדְבָרוֹ וְאִמְרָתוֹ / כְּדֵי לְהָפִיק
רְצוֹנוֹ בַּעֲבוֹדָתוֹ / וְשֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לִקְרֹאתָהּ פַּעֲמַיִם /
וְתִירָאֵנוּ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם / וְתִשְׁמֹר עֵת כַּעְסוֹ וְשִׂמְחָתוֹ
/ עֵת אַהֲבָתוֹ וְשִׂנְאָתוֹ / עֵת שִׂבְתּוֹ וְקוּמוֹ / עֵת קִיצָתוֹ
וְנוּמוֹ, / וְאַל תִּשְׂנָא אֲשֶׁר יֶאֱהַב לְמָנָה / וְאַל תֶּאֱהַב אֶת
אֲשֶׁר יִשְׂנָא, / וְאַל תֶּחֱשַׁף סוֹדוֹתָיו / וְאַל תָּבוּז
מַעֲלוֹתָיו / תּוֹלְדוֹתָיו וּמִשְׁפָּחוֹתָיו. / וְאָמְרוּ: צְרִיכָה
לַעֲזֹב חֻקָּהּ וּמִנְהָגָהּ, / תַּכְשִׁיטֵי עֶדְיָהּ וְתַעֲנוּגָהּ, /

וְאַל תַּקְשֶׁה לִשְׁאֹל מִמֶּנּוּ / וּמַתְּנוֹ לְאַל אַל תְּשִׁימֶנּוּ, / וְכַאֲשֶׁר יִתֵּן לָהּ אַל תִּבְעַט / בֵּין רַב לִמְעַט, / וְתֶאֱהַב מַאֲכָלוֹ וּמְזוֹנוֹ / כְּפִי חֻפְצוֹ וּרְצוֹנוֹ. / וּבְקִימָתָהּ וְשִׁבְתָּהּ / תִּשְׁמֹר עִתּוֹ וְלֹא עִתָּהּ, / קַשֶּׁבֶת וְלֹא דַּבָּרְנִית / מְיֻשֶּׁבֶת וְלֹא יַצְאָנִית, / שֶׁעַל שֵׁכֶל וְדַעַת / חָצְבָה עַמּוּדֶיהָ שִׁבְעָה, / צוֹפִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וּמְעוֹנָהּ / וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ. / וְאָמְרוּ: צְרִיכָה לְקַשֵּׁט עַצְמָהּ דֶּרֶךְ צְנִיעוּת / כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בָהּ דֹּפִי וְטָעוּת, / וְאַל תִּהְיֶה עָלֶיהָ הוֹמְיָה וְסוֹרֶרֶת / וּבְיִחְסָהּ מִשְׁתָּרֶרֶת, / וְאַל תַּרְאֶה לוֹ פָּנִים זוֹעֲפִים / וְרוּחַ קִנְאָה שׁוֹאֲפִים, / וְיִגְדַּל בְּעֵינֶיהָ הוֹדוֹ וְגָדְלוֹ / בִּקְרַב אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹוֹת לוֹ. / וְכָל מוּם וְכָל אֵיבָה מִלִּבָּהּ תַּשְׁמִיד / וְתִתְפַּלֵּל בַּעֲדוֹ תָּמִיד, / וּכְבֻבַת עֵינָהּ תִּנְצְרֶהוּ / כָּל הַיּוֹם תְּבָרְכֶהוּ. / וְהָאִשָּׁה אֲשֶׁר אֵלֶּה אֲרָחֶיהָ – / עָצְמוּ מִסַּפֵּר שְׁבָחֶיהָ, / וְעָלֶיהָ אָמְרוּ זִמְרָה, / רָחוֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ, / וְעַל שְׁלֵמוּת גָּדְלָהּ וּמַהֲלָלָהּ / בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ. / וַעֲתָה אֲכוֹנֵן לִבִּי וְרַעְיוֹנַי, / הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת יְיָ: / כִּי רֹב הַמִּדּוֹת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי / וְהַמַּהֲלָל אֲשֶׁר זָכַרְתִּי – / לָךְ הֵם לְמִקְנָה / מִימֵי נְעוּרִים וְעֶדְנָה".

וְכִשְׁמֹעַ הָאִשָּׁה אֶת דְּבָרָיו / וְנֹעַם אֲמָרָיו / וַתָּקָם וַתֶּחֱזַק בְּבִגְדוֹ / וַתִּשְׁתַּחֲוֶה לְנֶגְדּוֹ / וַתֹּאמַר "זֶהוּ מַאֲמַר חֲכָמַי וּנְבוֹנַי / זֶה הַשֶּׂלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ, / וְהִנֵּה אִם צָדַקְתָּ כִּי בְּמַהֲלָלְךָ תַּזְכִּירֵנִי – / אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ, אֲדוֹנִי, לְהַכִּירֵנִי!" / וַיְכַל הָאִישׁ עִנְיָנוֹ / לְדַבֵּר עַל שֻׁלְחָנוֹ, / וַיָּקוּמוּ שְׁנֵיהֶם בְּחִפָּזוֹן / אַחַר הַמַּאֲכָל וְהַמָּזוֹן / וַיָּסַר אֶל הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכְּבוּ שָׁם, / וַיִּתְעַנְּגוּ כָּכָל תַּאֲוַת נַפְשָׁם. / וַיְהִי בְאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיֵּעוֹר הָאִישׁ מִשְׁנָתוֹ – / וַיָּפָז זְרוֹעֵי תְנוּמָתוֹ. / וַיֹּאמַר "אִשְׁתִּי, קוּמִי, אֲחוֹתִי, / הָכִינִי שִׁמְלָתִי וּכְסוּתִי, / כִּי כְבָר נִתְכְּנוּ רַעְיוֹנַי: / עֵת

לַעֲשׂוֹת לַיָּיִן! / וְעַתָּה לְכַבֵּד בֵּיתֵךְ וְלַעֲרֹךְ מַאֲכָלֵךְ
עוּרִי / בְּחִטֵּי מִנִּית וּפַנַּג וּדְבַשׁ וָשֶׁמֶן וָצֳרִי, / וְאַחַר
תָּשִׂימִי לִבֵּךְ לַמְּסִלָּה / לַעֲלוֹת אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה / וְלֹתֵת
הוֹדָאָה עַל טוּב חֶלְקֵנוּ / וְאוֹר נָגְהֵנוּ, / כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם
לַאֲדוֹנֵינוּ".

וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה בְּנֶפֶשׁ נְכֵאָה / "אַל תָּשֶׁת
בִּי עָוֹן וּשְׁגִיאָה / כִּי לֹא אֵצֵא מִבֵּיתִי, / פֶּן אַשְׁחִית
נַחֲלָתִי. / גְּאַל לְךָ אַתָּה אֶת גְּאֻלָּתִי / וְהִתְפַּלֵּל
בַּעֲדֵנוּ / לְהַגְדִּיל מַהֲלָלֵנוּ וְהוֹדֵנוּ, / כִּי בְנוֹת הָעִיר
הַזֹּאת / מְאֹד הֵן קָשׁוֹת וְעַזּוֹת: / כִּי כָל אַחַת מֵהֶן
לְתַאֲוָתָהּ שׂוֹחֶרֶת / וְעַל הוֹד בַּעְלָהּ אֲמָרֶיהָ מְמָרֶרֶת /
הוֹמִיָּה וְסוֹרֶרֶת, / מִתְעַסֶּקֶת בְּדִבְרֵי כְלִמָּה / פְּתַיּוּת
וּבַל יָדָעָה מָּה. / וְכָל אַחַת בְּדִבְרֵי חֲבֶרְתָּהּ הֶחֱזִיקָה /
נָכְרִיָּה – אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה. / וְאֵין בֵּינֵיהֶן נְבוֹנָה / כִּי
אִם פּוֹתָה וְדִבְרֵי עֲגָבִים מוֹנָה, / שִׁית זוֹנָה. / וְלֹא
תִתְחַבַּרְנָה בְּבָתֵּי הַתְּפִלּוֹת / לִשְׁמֹעַ תַּחֲנוּנִים
וּתְהִלּוֹת, / כִּי אִם לִפְנֵי הַבַּחוּרִים לְהִתְנָאוֹת / לַעֲלוֹת
וְלֵרָאוֹת / וְהֵם לִרְאוֹתָן יֵאֵרֹבוּ / וּלְמַלֹּאת פְּגִימָתָן
יַחֲשֹׁבוּ / וְיִרְמְזוּ בְעֵינַיִם וּבְגַבּוֹתָם / יִצְפְּנוּ
לְנַפְשׁוֹתָם. / וְכַאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי סוֹדֵיהֶם / וָאֶתְבּוֹנֵן
עֲדֵיהֶם, / אָמַרְתִּי: חוֹבָה לְהִתְרַחֵק מִכָּל לֵב הֶזִיד וְשָׁגַג –
/ טוֹב לָשֶׁבֶת עַל פִּנַּת גָּגוֹ! / וְנִשְׁבַּעְתִּי, אֲדוֹנִי,
בְּחַיֵּי רֹאשְׁךָ / חַי יָיִ וְחֵי נַפְשֶׁךָ, / אִם אֵצֵא מִפֶּתַח
בֵּיתִי / וְעָנְתָה בִּי צָדְקָתִי! / כָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין הָאִשָּׁה
נֶחְשֶׁבֶת / וּבְמִצְוַת הַיּוֹם אֵינָהּ חַיֶּבֶת / וְכֵן פֵּרְשׁוּ
בַּעֲלֵי הַמְּסוֹרוֹת: / כָּל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ –
נָשִׁים פְּטוּרוֹת". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "בָּרוּךְ יְיָ אֲשֶׁר נָתַן
כָּזֹאת בְּלִבֵּךְ / וְהֵבִיא רוּחַ חֵן וְתַחֲנוּנִים בְּקִרְבֵּךְ /
וְתָשִׂימִי לְאֵל דִּבְרֵי כְסִילוֹת וְנִבְזוֹת: / לְזֹאת יִקָּרֵא
אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֶקֶחָה זֹאת! / וְעַתָּה שְׁבִי בֵית
תִּפְאַרְתֵּךְ וְהוֹדֵךְ – / וַאֲנִי אֶתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ". / וַיֵּלֶךְ

הָאִישׁ לְדַרְכּוֹ / לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי מַלְכּוֹ.
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָצָא מִבֵּית מְנוּחוֹ – / וְהַבָּחוּר
הִשְׁכִּים אֶל פִּתְחוֹ / וַיִּרְמֹז אֶל הָאִשָּׁה בְּמַטֵּהוּ, /
וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ / וַתֹּאמֶר לוֹ בְּקוֹל נָחוּץ / "בּוֹא,
בְּרוּךְ יְיָ, לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ? / כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ
וּבְזָבוּלוֹ / חָלַךְ וְהָלַךְ לוֹ". / וַיָּבוֹא וַיִּתְהַלֵּל
בַּעֲלוּמָיו / וַיִּגְרְשׁוּ מֵימָיו. / וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ כְּחֹק
הַחוֹשְׁקִים הַנֶּחְמָדִים / וַיִּצְנְחוּ לָאָרֶץ שֶׁבַע פְּעָמִים /
וַיִּשְׁבְּעוּ מַעֲדַנִּים לְפִי תַאֲוָתָם / הֵרִעוּ מַאֲבוֹתָם. /
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת הַשֶּׂבֶר – / אֵשֶׁת מִדְיָנִים
וּבֵית חֶבְרוֹ – / וַיִּפֶּן הַבָּחוּר אֶל דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ / וַיֵּלֶךְ
לוֹ. / וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה לְהָכִין מַאֲכָלָהּ וּמְזוֹנָהּ /
וַתִּתְעַטֵּף וַתֵּשֶׁב עַל מְכוֹנָהּ.
וַיָּבוֹא אִישָׁהּ מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ / הָדוּר
בִּלְבוּשׁוֹ, / וַתָּקָם לִפְנָיו בְּשִׁפְלוּת עֵינַיִם / וַתִּקֹּד בַּת
שֶׁבַע אַפַּיִם / וַתְּסִירֵהוּ אֶל מְקוֹמוֹ וַהֲדָרוֹ / וְאֶל מוֹשַׁב
יְקָרוֹ. / וַיָּבוֹאוּ אוֹהֲבָיו וְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ /
וַיְפָקְדוּ אוֹתוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ / וַיֹּאמְרוּ "הֲשָׁלוֹם לָכֶם מֵאֵל
נוֹרָא וְעֵילוֹם?" / וַיֹּאמְרוּ "שָׁלוֹם!" / וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן
וַיֵּשֶׁב הָאִישׁ אֶל מְזוֹנוֹ / וְהָאִשָּׁה כְּכֻתָּם אוֹפִיר לִימִינוֹ,
/ וַיִּשְׂמְחוּ בְחַגָּם וּבְמוֹעֲדָם / כִּי זֶה כָּל הָאָדָם – / חֹק
וּזְמָן נָתַן לָהֶם שֶׁלֹּא יְשַׁנּוּ אֶת תַּפְקִידָם.
וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים / בַּחֲטָאִים וַאֲשָׁמִים / וְלֹא
הֵבִין הָאִישׁ עִנְיְנֵי אִשְׁתּוֹ וּמַעֲבָדֶיהָ, / כִּי מְצוּדִים
וַחֲרָמִים – לִבָּהּ, אֲסוּרִים – יָדֶיהָ. / וַיְהִי לִתְקוּפַת
הַשָּׁנָה / בְּהִתְעוֹרֵר לֵב כָּל זוֹנָה / וְכָל מַמְרִים / וּלְמַלֹּא
תַאֲוָתוֹ יַעֲרִים – / וַיִּתְאַו הַבָּחוּר לְצַחֵק / וַיֵּלֶךְ מֵאֲבִיו
וַיִּתְרַחֵק / וַיֵּצֵא בֵּית הַשְּׂחוֹק / כְּמִשְׁפַּט כָּל זוֹנָה
וּכְחֹק. / וַתִּפֹּל עָלָיו גֶּדֶר הַדְּחוּיָה – / וַיְצַחֵק בְּקִבְיָא
/ וַיְחַסֵּר הוֹנוֹ וּכְסוּתוֹ גָּרַע / וְאַבַד הָעֹשֶׁר הַהוּא
בְּעִנְיַן רָע. / וַיִּתְחַבֵּא כָּל הַיּוֹם הַהוּא לִבְרֹחַ /

וַיִּשְׁכַּח בֵּית אָבִיו שָׁכוֹחַ / וַיִּשְׁכֹּר לוֹ בְּהֵמָה לִרְכַּב / וְלָן וְשָׁכַב.

וַיְהִי בַלַּיְלָה בְּהַגִּיעַ עֵת תְּפִלָּתָם וְעוֹנָה / רֹאשׁ הָאַשְׁמֹרֶת הַתִּיכוֹנָה / וַיֵּעוֹר הָאִישׁ מִשְׁנָתוֹ / וַיֵּלֶךְ לְהִתְוַדּוֹת עַל עָוֹן אַשְׁמָתוֹ. / וַיַּשְׁכֵּם הַבָּחוּר לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ / וְלָנוּס מֵעִירוֹ וּמִקְהִלַּת פְּלִכוֹ, /

וַיִּקְרָא אֶל הָאִשָּׁה אֶל הַפֶּתַח / לִפְתֹּחַ פֶּה בְּרֶצַח / וַיֹּאמֶר לָהּ "הִנְנִי הוֹלֵךְ מִבֵּיתִי וְאוּלַמַי / אֶל מְלוֹן אוֹרְחִים וְאֶעֱזָבָה אֶת עַמִּי". / וַתֹּאמֶר לוֹ הָאִשָּׁה "אַל תִּמְנַעֵנִי, חֲשׁוּקִי, מֵעַצְמְךָ – / הָלוֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ!" /

וַתִּקַּח מִבֵּית בַּעְלָהּ כָּל אֲשֶׁר תֶּאֱהַב: / כֶּסֶף וְזָהָב, / בְּגָדִים וּרְדִידִים, / נְזָמִים וּצְמִידִים. / וַיָּבוֹא הַבָּחוּר אֶל הֵיכָלָהּ / וַיִּקַּח אֶת רְכוּשׁ בַּעְלָהּ, / עֲדָיִים וּשְׁבִיסִים, / תִּפְאֶרֶת הָעֲכָסִים / כְּלִילָם וְאֶצְעָדָתָם וַעֲגִילָם / עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם. / וַיִּשְׁכְּרוּ לָהֶם בְּהֵמָה אַחֶרֶת / חֲזָקָה וְנִבְחֶרֶת, / וַיִּקַּח כָּל אֶחָד מַשָּׂאוֹ וּמִבְחָרוֹ / וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל חֲמוֹרוֹ, / וְלֹא הִנִּיחַ לְבַד הַכָּבֵד / וְכָל דָּבָר הָאָבֵד / אֲשֶׁר לֹא הָיָה עוֹמֵס / וְכָל הַמִּלְאכָה נִמְבָּזָה וְנָמֵס.

/ וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ בַּנֶּשֶׁף / מְזִי רָעָב וּלְחוּמֵי רֶשֶׁף, / וַיָּשִׂימוּ מְגַמַּת פְּנֵיהֶם אֶל אַדְמַת מִצְרַיִם לְחָנָא / דֶּרֶךְ אַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה, / וַיָּסֹבּוּ אֶת כָּל עָרֵי הָאֱמוֹרִי וּמִגְרָשָׁם / וַיָּבוֹאוּ עַד חָרְמָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

וַיְהִי בַבֹּקֶר עֵת שִׂמְחַת הַלְּבָבוֹת / בֹּקֶר לֹא עָבוֹת – / וַיָּכַל הָאִישׁ לְהִתְוַדּוֹת עַל מַעֲלוֹ – / דֹּם לַיָּיִ וְהִתְחוֹלֵל לוֹ – / וַיָּרָץ אֶל בֵּיתוֹ בְּמִרוּצָה / וּפָתַח פָּתוּחַ מָצָא. / וַיַּרְא – וְהִנֵּה בֵיתוֹ שָׁדוּד, אֵין בּוֹ מַחְיָה / וְעֵירֹם וְעָרְיָה. / וַיִּכָּנֵס אֶל גְּנָזָיו – וְהִנָּם נְסוֹגִים / כַּמְּצוּלָה שֶׁאֵין בָּהּ דָּגִים. / וַיֹּאמַר: אֵין זֶה כִּי אִם אִשְׁתִּי הַתְּמִימָה / הִשְׁאִילָה מֵיטַב חֲפָצֵינוּ לְכַלָּה יְתוֹמָה / כְּדֵי לִגְמֹל חֲסָדִים / בְּעֵת דּוֹדִים / (וְלֹא יָדַע הֶחָסִיד הֶעָנָו / כִּי קֶרֶן עוֹר פָּנָיו!) / וְעַתָּה אֶיחַל עַד עֵת בּוֹאָהּ

/ וְאֵדָעָה מוֹצָאָהּ. / וַיְיַחֵל הָאִישׁ לִמְצֹא פְּדִיוֹם / עַד נְכוֹן
הַיּוֹם / וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵחָרָה לְבוֹא / וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ. /
וַיֹּאמַר: אֵלֵךְ לְהָבִין מִי הֶלְאַנִי / וְאֵדָעָה מֶה חָדַל אָנִי. /
וַיָּקָם וַיִּדְרֹשׁ בַּעֲדָהּ בְּכָל מוֹשָׁב / נִכְבָּד לַכֹּל
וְנֶחְשָׁב – / וְלֹא מָצָא לִשְׁאֵלָתוֹ מַעֲנֶה / וְאֵין קוֹל וְאֵין
עוֹנֶה. / וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר הָעִיר / שׁוֹאֵל לְכָל יָשִׁישׁ
וְצָעִיר, / וְהִנֵּה אִישׁ מְדֻרָךְ הַקָּדִים / בָּא וְהִקְדִּים /
וַיַּרְא אֶת הָאִישׁ וַיַּכִּירֵהוּ – / וַיִּקָּר מִקְרֵהוּ.
וַיֹּאמַר "הֲלֹא אַתָּה הָאִישׁ בַּעַל הַתְּשׁוּבָה /
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ חֲשׁוּבָה, / וְאִשְׁתְּךָ הָיְתָה בְּעֵינַי בְּחֻזְקַת
הַצְּנוּעוֹת – / וְהִנֵּה הִיא מִן הַזּוֹנוֹת הַגְּרוּעוֹת! / כִּי
הַיּוֹם פְּגַשְׁתִּיהָ עִם פְּלוֹנִי הַבָּחוּר / רָצִים בְּאֵין אִחוּר,
/ וַחֲמוֹרֵיהֶם נוֹשְׂאִים מַשָּׂא כְּפָלַיִם / הוֹלְכִים לְהוֹרִיד
מִצְרַיִם. / וְאֵין אִישׁ יָכוֹל לְהַשִּׂיג אוֹתָם / לְתַקֵּף מַהֲלָכָם
וּמְרוּצָתָם". / וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הֶחָסִיד עִנְיָנָיו, / כִּסְּתָה
כְלִמָּה פָּנָיו / וַיִּתֵּן אֶת קוֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּתְנַהֵג כְּשׁוֹלָל
/ וְנָאַק נַאֲקַת חָלָל. / וַיִּצְעַק וַיֹּאמַר "הֵן בַּעֲוֹן צַדְּקִי
נִטְמֵאתִי, / אוֹי לִי כִּי נִדְמֵיתִי! / וְסִבַּת בָּשְׁתִּי
וּכְלִמָּתִי / וְיִגּוֹן לִבִּי וְחֶרְפָּתִי / הָיְתָה לִי דִּמְעָתִי, /
וְעִיּוּן תְּפִלָּתִי וּתְשׁוּבָתִי – / הָיְתָה מַחֲלָתִי. / כִּי אִם
הִתְנַהַגְתִּי בְּגַאֲוָה וּבְזָדוֹן / וְהָיִיתִי בְּבֵיתִי אִישׁ מָדוֹן
– / הָיִיתִי מַכִּיר אֶת אִשְׁתִּי וְאוֹדוֹתֶיהָ / מַלְקֶחֶיהָ
וּמַחְתּוֹתֶיהָ / וּזְדוֹנִי בְּכָל יוֹם יַדָּעֶנָּה / וְגַאֲוָתִי בְּכָל
עֵת תִּדְרְשֶׁנָּה / וַתַּשְׁחֵת עַגְבָתָהּ מִמֶּנָּה. / אֲבָל
פִּתַּתְנִי הַמְּשׁוּבָה וָאֶתְפַּתֶּה / וָאֶמְצָא כוֹס חֲמַת אִשְׁתִּי
וָאֶשְׁתֶּה, / וַיִּכְלוּ בַהֶבֶל יָמַי / וַיָּבוֹא רָקָב בַּעֲצָמַי. /
וְעַתָּה, שָׁבִים, סוּרוּ מִדֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה / וּבַחֲרוּ לָכֶם דֶּרֶךְ
עַוָּוֹת וּמְשׁוּבָה, / פֶּן יִקְרֶה אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר קָרָאנִי /
וְיִשְׁבֹּר הַדְּרַתְכֶם הַיָּגוֹן אֲשֶׁר שְׁבָרַנִי / וְתִהְיוּ לְמָשָׁל
עַמִּים וְקִינָה / לְחֶרְפָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה".
וַיָּשָׁב הָאִישׁ לְבֵיתוֹ / כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְסַפֵּר

אַנְחָתוֹ / וַיִּשָּׁאֵר לְחֻרְפָּה וּלְבִזָּיוֹן / לְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ
וְכִלְיוֹן. / וַיִּתֵּן תַּחַת שִׂמְחָתוֹ – אֲנָחָה / וּמָנוֹד רֹאשׁ –
תַּחַת הֲנָחָה / וְתַחַת מַעֲשֵׂה מִקְשֶׁה – קָרְחָה / וְתַחַת כָּבוֹד –
מוּם וָדֹפִי, / כִּי – תַחַת יֹפִי.

הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ הַתֵּימָנִי (מתוך השער השני - השודד והנזיר)

מתוך השער השני [השודד והנזיר]

הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ הַתֵּימָנִי / מִמִּשְׁפַּחַת
הַדָּנִי / וּשְׁמוֹ חֶבֶר הָאֱחוֹחִי / בֶּן-בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי, /
וְלֹא לָמַד תּוֹרָה בְּקַטְנוּתוֹ / וְאֶל חֹק וּמִשְׁפָּט לֹא הִטָּה
אֱמוּנָתוֹ, / שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלוֹמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ / וְהָיָה
מְזַלְזֵל אָבִיו וְאֶת בְּנֵי עַמּוֹ, / וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה אִמּוֹ, /
וַיִּתְחַבֵּר אֶל בְּנֵי בְלִיַּעַל וַיִּמְעֹל מַעַל. / וְכַאֲשֶׁר
רָאָה אָבִיו אָרְחוֹתָיו / מַהֲלָכָיו וּנְתִיבוֹתָיו, / הִדִּיחוֹ
מִבֵּיתוֹ לְרֹעַ מַעֲשָׂיו / וְנִדָּהוּ וְהוֹרִידוֹ מִנְּכָסָיו. /
וַיֵּצֵא הָאִישׁ מִבֵּית הָאִישׁ הַנֶּאֱמָן / אֶל מִדְבַּר צִן נֶגְבָּה
מִקְצֵה תֵּימָן, / וַיְהִי לְכָל עוֹבֵר וָשָׁב מַשָּׂא וְטִרַח / נָחָשׁ
עָלֵי דֶּרֶךְ שְׁפִיפוֹן עָלֵי אֹרַח.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהִנֵּה נָזִיר אֶחָד עוֹבֵר / לְיִרְאֵי
אֱלֹהִים רַע וְחָבֵר, / וַיִּתְפֹּשׂ בּוֹ הָאִישׁ לְבַהָלוֹ / וְלִגְזֹל
הוֹנוֹ וְחֵילוֹ – / וְלֹא מָצָא בְיָדוֹ דָּבָר, / כַּאֲשֶׁר חָשַׁב
וְסָבַר. / וַיְהִי כִרְאוֹתוֹ כִּי הָאִישׁ הַתָּמִים / אֵין לוֹ דָּמִים,
/ הֵחֵל לְהַלְאוֹתוֹ וּלְהַכְאִיבוֹ / וּלְעַנּוֹתוֹ וּלְהַרְעִיבוֹ. /
וְכִרְאוֹת הַנָּזִיר צָרָתוֹ וְחֵילוֹ, / וַיֵּבְךְּ וַיִּתְחַנֵּן לוֹ /
וַיֹּאמַר "לָמָּה תַעֲשֶׂה כֵן לְעַבְדֶּךָ / וְלָמָּה אָמוּת נֶגְדֶּךָ? /
לֵךְ עִמִּי, אַל תָּחְדַּל חָדוֹל – / וַאֲנִי אַעְשֶׂרְךָ עֹשֶׁר גָּדוֹל
/ וְאֶתֵּן לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב / וְכֹל אֲשֶׁר תֶּאֱהַב". / וַיֹּאמֶר לוֹ
"אִם כֵּן / שַׁאַתָּה עָשִׁיר וְלֹא מִסְכֵּן, / הוֹדִיעֵנִי נָא אֶת
דְּרָכֶיךָ / וּבַמֶּה נֶעְשַׁרְתָּ וּמַה מְּלַאכְתֶּךָ / וּמֵאַיִן
תָּבוֹא וּבְאֵיזֶה מָקוֹם יָשַׁבְתָּ / וּמָה אַרְצְךָ וְאֵי מִזֶּה עַם
אַתָּה".

וַיֹּאמַר "אֲנִי הָיִיתִי מִתְעַסֵּק בְּסָחוֹרָה /

בְּצוֹר הַמַּעֲטִירָה, / וָאֶהִי רוֹכֵל בְּכָל מִינֵי תְמוּרָה /
בְּרֹאשׁ כָּל בּשֶׂם וּבְאֶבֶן יְקָרָה. / וַתִּגְדַּל מְאֹד יִפְעָתִי
וּתְבוּנַת מַחְשְׁבוֹתַי / וַתַּעַשׂ כֶּסֶף וְזָהָב בְּאוֹצְרוֹתַי. /
וַיִּבְעַט לִבִּי בְּיוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא שַׁחַר / מֵרֹב כָּל הוֹן
בְּיֵין חֶלְבּוֹן וְצֶמֶר צַחַר, / וַיִּתְגַּבֵּר יִצְרִי עַל נַפְשִׁי
הַהֲדוּרָה / וַיְסִירֶהָ מִגְּבִירָה, / וַיֵּלֶךְ לוֹ לְבַקֵּשׁ גַּאֲוָה
/ אֶל קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה. / וַיְהִי יוֹם אֶחָד בְּפָקְדִי עֲוֹונַי /
הוּא יוֹם יְוַדַּע לַיָּי – / וְהִנֵּה כְאֵב גָּדוֹל – עַד לָמוּת
שָׁאֲלָה נַפְשִׁי / וַיִּקָּחֵנִי בְּצִיצִית רֹאשִׁי. / וָאֶשְׁלַח אֶל
הָרוֹפְאִים לִדְרֹשׁ / לְרַפְאוֹת כְּאֵב הָרֹאשׁ, / וַאַרְבֶּה לָהֶם
מֹהַר וּמַתָּן / בִּגְדֵי מֶשִׁי וְרִקְמָה וּשְׁרִיקוֹת פִּשְׁתָּן. /
וַיִּשְׁתַּדְּלוּ לַעֲשׂוֹת לִי רְפוּאָתָם, / אִישׁ אִישׁ כְּפִי
עֲבוֹדָתָם, / וַיְצַוּוּ עָלַי "מִמַּאֲמַרֵינוּ אַל תִּגְרַע /
וְנִשְׁמָרְתָּ מִכָּל דָּבָר רַע – / וְהוּא כָּל מַאֲכָל קָשֶׁה וְכָבֵד /
אֲשֶׁר לֹא יֵעָבֵד – / בְּקָנָה וְקִדָּה לְהַשְׁלִים מַעֲלָתוֹ /
וְקִנְמָן-בֹּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ" / לְהַמְלֵט מְדֶבֶר וֶאָסוֹן / לִמְשׁוֹחַ
רֹאשִׁי בְּשֶׁמֶן שָׁשׁוֹן. / וָאֶעֱשֶׂה כְּפִי מִצְוָתָם וְלֹא
אֵחַרְתִּי, / וּבְכָל אֵלֶּה נִשְׁמַרְתִּי וְנִמְשַׁחְתִּי – / וְלֹא
שָׁלַוְתִּי וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא נָחְתִּי. / וָאֶשְׁלַח בְּעַד רוֹפֵא
אֶחָד מִגְּדוֹלֵיהֶם / שַׂר צֶלֶם מֵעֲלֵיהֶם, / וְהִנֵּה הוּא בָקִי
בְּכָל עִנְיָן / גָּדוֹל בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן. / וָאֹמְרָה אֵלָיו "עַל
כָּל אֲשֶׁר הֵבִינוּ וְהִשְׂכִּילוּ – / כִּי לֹא יוֹעִילוּ וְלֹא
יַצִּילוּ. / וּמִיּוֹם עָשִׂיתִי מַאֲמָרָם – כְּמַעַט לֹא אָבַדְתִּי
אָבוֹד / כִּי הַכְּאֵב גָּדוֹל מְאֹד". / וַיִּחַר אַף הָרוֹפֵא
וַיְרִיבֵנִי, / אַפּוֹ טָרָף וַיִּשְׂטְמֵנִי, / וַיֹּאמַר "כָּל
הַמִּשְׁתַּדֵּל בִּרְפוּאַת פֶּתִי וְסָכָל / הַשֹּׂקֵט לֹא יוּכַל, / כִּי
לֹא יָבִין תַּבְנִית הַמַּרְפֵּא בְּעִנְיָנוֹ – / לֹא יָדַע שָׂלֹו
בְּבִטְנוֹ. / וְהִנְנִי אוֹדִיעֲךָ שֹׁרֶשׁ הָרְפוּאָה וְעִקָּרֶיהָ / אַף
הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ...
וַיְהִי בְּשָׁמְעִי דִּבְרֵי הָרוֹפֵא וְחָכְמָתוֹ /
וְהִתְבּוֹנְנִי בְּהַנְהָגָתוֹ וּתְבוּנָתוֹ, / וָאֶדֹּר עַל פִּשְׁעַי

וַעֲוֹנִי / נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיְיָ, / וָאֲחַפֵּשׂ מַעֲשַׂי /
וְהִקְדַּשְׁתִּי כָּל נְכָסַי. / וַיַּעַשׂ לִי הָרוֹפֵא רְפוּאוֹת /
לְמוֹפֶת וּלְאוֹת / וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים מַרְגִּיעַ / מַלְאָךְ מֵלִיץ
וּמוֹשִׁיעַ, / וַיִּתְחַזֵּק הַטֶּבַע בְּלִבִּי / וַיֵּלֶךְ הַמִּקֶּרֶה
מִקִּרְבִּי / וַיָּנָס הַכְּאֵב וְהַנֶּזֶק מֵעַל נַפְשִׁי, / וָאָסִיר
עֲטֶרֶת רֹאשִׁי. / וָאָקוּם וָאֶבְנֶה בַּיִת מְקֻדָּשׁ / לֵאלֹהִים מְעַט
מִקְדָּשׁ, / וָאָכִין אוֹתוֹ מִקֶּדֶם לְעִיר / לִקְרֹא לְכָל עוֹבֵר
וָשָׁב וּלְהָעִיר. / וָאֲחַבֵּר אֲלַי חֲבֵרִים וְתַלְמִידִים / רַבִּים
וְנִכְבָּדִים, / וָאֶמְאַס סַלּוֹנִים וְסָרָבִים / וָאַרְבִּיץ תּוֹרָה
בָּרַבִּים. / וָאֶתֵּן לְכָל אִישׁ כִּפְרִי מַעֲלָלָיו / בַּבַּיִת
אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו, / וָאַרְבֶּה בְתוֹכוֹ עֹשֶׁר וְכָבוֹד /
וְכֶסֶף וְזָהָב הַרְבֵּה מְאֹד, / וְהַכֹּל מוּכָן לַעֲנִיִּים /
וּלְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים.

וַיְהִי הַיּוֹם וַאֲנִי יוֹשֵׁב עַל מְכוֹנִי /
שָׂמַעְתִּי וַתִּרְגַּז בִּטְנִי – / וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי עַמֵּנוּ
נָחְבָּא / וּבֵין הַגּוֹיִים נִשְׁבָּה. / וָאֵלֵךְ הַיּוֹם לִפְדּוֹתוֹ /
וּלְהָשִׁיב אֶת שְׁבוּתוֹ / וְהִנֵּה שַׁבְתִּי לְדַרְכִּי / לָלֶכֶת
לְבֵיתִי וְאֶל קְהִלַּת פִּלְכִּי. / וְעַתָּה מַהֵר לֵךְ עִמִּי / אֶל
בֵּיתִי וְאוּלַמִּי / וְאַרְבֶּה לְךָ מֹהַר וּמַתָּן לְהַשְׁכִּיחַ
רִישֶׁךָ / כְּכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאַל נַפְשֶׁךָ". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ
"אֵיךְ אֵלֶךָ? אוּלַי יִתְחַבְּרוּ תַלְמִידֶיךָ / וְאַתָּה עֲבָדֶיךָ /
וְיוֹדִיעוּ לַמֶּלֶךְ דְּבַר אִישׁ כָּמוֹנִי / וְיֹאחֲזוּנִי יְמֵי
עֹנִי. / וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִי בְּצוּר מָעֻזִּי וְקוֹנִי / אִם
תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי!" / וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "אָנֹכִי אִשָּׁבַע, /
שָׂפָה לְפִי סָבִיב לֹא יִקָּרַע".

וַיָּקוּמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים / וַיֵּלְכוּ הָלוֹךְ
וְהֵמָּה מַחְשִׁים / וַיָּגִיעוּ אֶל בֵּית הַוַּעַד / בְּאֵימָה וָרַעַד
/ וְכָל הַתַּלְמִידִים יוֹשְׁבִים בְּמִסְבָּם / יָסֹבּוּ עַל דַּרְכָּם
וּנְתִיבָם. / וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיִּשְׁמְחוּ לִקְרָאתוֹ /
וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו הַבָּכוֹר כִּבְכוֹרָתוֹ. / וַיִּשְׁאַל הַנָּזִיר
בִּשְׁלוֹמָם וּבִשְׁלוֹם תּוֹרָתָם / וּשְׁלוֹם תַּלְמוּדָם וּמִשְׁנָתָם.

/ וַיֹּאמְרוּ "שָׁלוֹם – תְּהִלָּה לְשׁוֹכֵן מְעוֹנַי! – / בָּרוּךְ
אַתָּה לַיְיָ. / אָמְנָם נִסְתַּפֵּק עָלֵינוּ הֲלָכָה וְנִשְׁאֲרָה
לְפָרֵשׁ / אַרְבָּעָה חֲלוּקֵי כַּפָּרָה שֶׁהָיָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל
דּוֹרֵשׁ". / אָמַר לָהֶם "שְׁלוֹשָׁה הֵם / וּתְשׁוּבָה עַל כָּל אֶחָד מֵהֶם"...
וַיִּשְׁמְחוּ הַתַּלְמִידִים בְּמִדְרָשׁוֹ / וְשׁוֹם
שֶׂכֶל וְהָבֵן בְּפֵרוּשׁוֹ / וַיֹּאמְרוּ לוֹ "שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם
לְדָבָרֶיךָ הַנֶּחְמָדִים / אֲשֶׁר שַׂמְתָּ שָׁלוֹם בֵּין
הַתַּלְמִידִים!"
וַיְהִי בְהִתְבּוֹנֵן הָאִישׁ בִּשְׁאֵלַת הַתַּלְמִידִים
/ וַיְהִי כִּרְאוֹת אֶת הַנֶּזֶם וְאֶת הַצְּמִידִים / וּבְשָׁמְעוֹ אֶת
דִּבְרֵי הַנָּזִיר וּפֵרוּשׁוֹ – / וַיִּשְׁאַל בְּאָלָה נַפְשׁוֹ /
וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֲהָהּ כִּי נִדְמֵיתִי בְאַשְׁמָתִי, / אוֹי לִי עַל
שִׁבְרִי, נַחְלָה מַכָּתִי! / אַלְלַי לִי כִּי בָא קָלוֹן / וַיָּבוֹא
זָדוֹן! / אוֹי לִי, אִמִּי, כִּי יְלָדְתִּנִי אִישׁ רִיב וְאִישׁ מָדוֹן –
/ וְלֹא שָׁמַעְתִּי לְקוֹל הוֹרַי / וְלֹא הִטִּיתִי אָזֶן לְמַלְמְדַי
וּמוֹרַי! / וּמָה אֶעֱשֶׂה כִּי יָקוּם אֵל וְכִי יִפְקֹד / וְהָעֵת
אֲשֶׁר עַל הָרָעָה יִשְׁקֹד? / וּמָה אֲשִׁיבֶנּוּ עֵת יְמַהֵר עַל
הָאֲדָמָה לְהַבְקִיעֶנָּה / לֶאֱחֹז בְּכַנְפֵי הָאָרֶץ וְינַעֲרוּ
רְשָׁעִים מִמֶּנָּה? / לָמָּה הָיָה כְּאֵבִי נָצַח וּמַכָּתִי אֱנוּשָׁה /
מִקֹּצֶר רוּחַ וּמַעֲבוֹדָה קָשָׁה?
וַיְהִי הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְהַרְהֵר מַחְשְׁבוֹתָיו /
בְּגֹדֶל אֲשָׁמָיו / וְרֹעַ חַטֹּאותָיו – / וְהִנֵּה קוֹל דְּמָמָה בָאָה
לְבַשְּׂרוֹ / וַתִּסַּמֵּר שַׂעֲרַת בְּשָׂרוֹ / וַתֹּאמַר "שׁוּבוּ
בָנִים שׁוֹבָבִים / הָרְחוֹקִים וְהַקְּרוֹבִים, / כִּי לֹא אֶחְפֹּץ
בְּמוֹת הָרָשָׁע נָחְפָּר וְנִכְלָם, / כִּי חָסִיד אֲנִי, נְאֻם יְיָ,
לֹא אֶטֹּר לְעוֹלָם!" / וַיִּתֵּן הָאִישׁ אֶת קוֹלוֹ בִצְעָקָה /
בְּשָׁמְעוֹ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה. / וַיִּשְׁמַע הַנָּזִיר אֶת קוֹלוֹ /
וַיַּרְא וְהִנֵּה הוּא מְסַלֵּד בְּחִילוֹ. / וַיֹּאמַר "מַה לְּךָ כִּי
נִזְעַקְתָּ, / הֲרִימֹתָ קוֹלְךָ וְצָעַקְתָּ? / אוּלַי יֵרָאתָ
מִתַּלְמִידַי נֶאֱמָנַי / הָעוֹמְדִים שָׁם לְשָׁרֵת אֶת פְּנֵי יְיָ? /
חֲזַק וֶאֱמַץ, אַל תִּירָא, / כִּי אִתְּךָ אֲנִי לְצוּר מָעוֹז

וּלְעֶזְרָה! / וְהִנְנִי נוֹתֵן לְךָ כָּעֵת מָחָר / כֶּסֶף וְזָהָב כְּכֹל
אֲשֶׁר תִּבְחַר, / וְאֶשְׁלָחֲךָ בְּשִׁירִים וּבְשִׂמְחָה / בְּהַשְׁקֵט
וּבְבִטְחָה, / וְלֹא אֲגַלֶּה סוֹדְךָ הַנֶּעְלָם / אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ
שְׁנֵינוּ בְּשֵׁם יְיָ אֵל עוֹלָם".

וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "עַל זֶה לֹא נִהְיֵיתִי וְנֶחֱלֵיתִי,
/ לֹא צָעַקְתִּי כִּי יֶרֵאתִי – / וְיִרְאָתִי קְשָׁה וַעֲצוּמָה /
כְּמַעַט שָׁכְנָה נַפְשִׁי דוּמָה: / כִּי אֵין בִּי כֹּחַ לְהַגִּיד
עֲוֹנוֹתַי, / עָצְמוּ מִסַּפֵּר תְּלָאוֹתַי. / כִּי בְעָוֹן
חוֹלַלְתִּי / וּבְדָמֵי חַטָּאתִי הִתְגּוֹלַלְתִּי, / אָשַׁמְתִּי
בָּגַדְתִּי גָּזַלְתִּי / וְהֶבֶל נָחַלְתִּי, / וְעַל כֵּן חַלְתִּי
וְהִתְחַלְחַלְתִּי / וּבֶעָפָר קַרְנִי עוֹלַלְתִּי: / כִּי אֲשָׁמַי
הִדְאִיבוּ כֹּחִי / וְחַטֹּאותַי הִרְפּוּ מֹחִי / אֲשֶׁר חָמָתָם שׁוֹתָה
רוּחִי, / וַעֲוֹנִי מִהַר לְהַכְלִימֵנִי, / וְתוּשִׁיָּה נִדְּחָה
מִמֶּנִּי. / וְעַתָּה, אִם יֶשׁ לְךָ עַל זֶה עֵצָה / יוֹם עֶבְרָה
וּנְאָצָה / וְאִם יָדַעְתָּ רְאִיָּה וּמַחֲזֶה – / הַאָחְיֶה מֵחֳלִי
זֶה?"

וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "אִם תָּשׁוּב אֶל יְיָ, תִּזָּכֶה
וְתִחְיֶה / לְמַעְלָה בַּזְּמַן תִּהְיֶה / וּבְצֵל אַרְבָּעָה דְבָרִים
הַלָּלוּ תִּתְלוֹנָן וְתֶחְסֶה: / צָעָקָה, צְדָקָה, שִׂנּוּי הַשֵּׁם,
שִׂנּוּי מַעֲשֶׂה, / וְאַף שִׂנּוּי מָקוֹם תּוֹעֶלֶת גְּדוֹלָה / כְּלֵי
גוֹלָה". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "הִנֵּה עָוֹנִי מִנְּשֹׂא גָדַל / וְלִבִּי
מֵהָבִין מָאַס וְחָדַל / וְאֵיךְ יִתְכַּפֵּר בְּשִׂנּוּיִים, / דְּבָרִים
קַלִּים מְצוּיִים, / צְדָקָה וּצְעָקָה וְשִׂיחָה / אוֹ בְּזֶבַח
וּבְמִנְחָה?" / וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "אִם בְּזֶבַח וּמִנְחָה אֵין לוֹ
כַּפָּרָה, / מִתְכַּפֵּר בְּדִבְרֵי תוֹרָה". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ
"הִנְנִי מַשְׁבִּיעֲךָ בְּשֵׁם הָאֵל הַנֶּעְלָם / שֶׁכּוֹחוֹ מָלֵא
עוֹלָם / שְׁתֹּיעֲצַנִי עֵצָה נְכוֹנָה / בְּדַעַת וּבִתְבוּנָה: / אֵיךְ
אוּכַל לְהָרִים רֹאשִׁי / וּלְהַכְנִיעַ גַּאֲוָתִי וְכַחֲשִׁי – /
וְתַגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשִׁי. /
בְּשִׁבוּעָה אֲקַבֵּל דְּבָרֶיךָ וַעֲצָתֶךָ / וְאָבוֹא בִּבְרִית

אִתְּךָ".

וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "אִם כֵּן – הִדָּבֵק בַּתְּשׁוּבָה /
וְלֵךְ בְּדֶרֶךְ חֲשׁוּבָה / וּמְאֹד מְאֹד הֱוֵי שְׁפַל רוּחַ /
וְתִשְׁקֹט וְתָנוּחַ, / וּרְדֹף אַחֲרֵי הַצְּדָקָה הַחֲמוּדָה /
וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת בְּמוֹעֲדָהּ. / וְאִם תִּרְאֶה רָעֵב
וְצָמֵא / חָרֵד וְהוֹמֶה – / תְּמַהֵר לְהַאֲכִילוֹ וּלְהַשְׁקוֹתוֹ, /
וְכִי תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ. / וְאֵין בְּזוֹ הַמִּצְוָה שִׁעוּר
יָדוּעַ / עַל כָּל אָדָם קָבוּעַ / אָמְנָם הַכֹּל כְּפִי הוֹנוֹ
וּכְבוֹדוֹ, / אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ. / וַאֲפִלּוּ אֵין לְאֵל בְּיָד
מְמוֹנֶךָ / לַעֲשׂוֹת כְּפִי חֶפְצְךָ וּרְצוֹנֶךָ – / הֱיֵה מְפַיֵּס
לַדַּל וְדוֹבֵר עַל לִבּוֹ / וְנוֹתֵן הוֹדָאָה לְשֶׁעָבַר וְצוֹעֵק
לֶעָתִיד לָבוֹא: / זוֹ הִיא צְעָקָה וּצְדָקָה גְּדוֹלָה / עַל כֹּל
עוֹלָה". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "הֲרֵינִי מְקַבֵּל כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר, /
הוֹשִׁיעֵנִי, אֲדוֹנִי, כִּי גָמַר". / וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "מַה שִּׁמְךָ
הָאֱזָרְחִי?" / וַיֹּאמַר "חֶבֶר הָאֱחוֹחִי". / וַיֹּאמַר "חָבֵר שִׁמְךָ
יִקָּרֵא / וְיִהְיֶה עַל תְּשׁוּבָתְךָ מוֹרֶה, / וּשְׁנָא חֶבְרַת
הַזְּדִים וְהַגֶּאִים / יִתַּמּוּ חַטָּאִים, / יִהְיוּ בִלְבָבְךָ כָּל
עוֹשֵׂי רִשְׁעָה לְמַכְאוֹב / וְחוֹבֵר חֶבֶר וְשׂוֹאֵל אוֹב, / וְשַׁנֵּה
אֶת שִׁמְךָ כַּאֲשֶׁר אֲדוֹנִי דּוֹבֵר, / אָהוּב וְרֵעַ וְחָבֵר. /
וְשַׁבְתָּ וְרָאִיתָ בְּטוּב שַׁדַּי וְהוֹדוֹ / בֵּין עוֹבֵד לֵאלֹהִים
אֲשֶׁר לֹא עָבָדוֹ. / וְהָעֵד עָלֶיךָ לַצּוּר שׁוֹכֵן מְרוֹמִים / וְעַל
כָּל פְּעָלָיו הַנִּעְימִים, / וֶאֱמֹר לְפָנָיו בְּכָל הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר יִמְצָאוּךָ: / חָבֵר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יֵרָאוּךָ! / זֶהוּ
שִׁנּוּי הַשֵּׁם וְשִׁנּוּי הַמַּעֲשֶׂה / וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה. /
וְשִׁנּוּי מָקוֹם כְּלָלִים וּפְרָטִים – / מַעְיָן מִבֵּית יְיָ יֵצֵא
וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל הַשִּׁטִּים: / כִּי דֶּרֶךְ רֹב בְּנֵי אָדָם /
שׁוֹכְנֵי בָתֵּי חֹמֶר אֲשֶׁר בֶּעָפָר יְסוֹדָם / לִהְיוֹת בַּדַּעַת
נִמְשָׁכִים / וּכְמִנְהַג מְדִינוֹת מוֹשָׁבָם הוֹלְכִים. / עַל כֵּן
צָרִיךְ אָדָם לְהִתְחַבֵּר לַחֲכָמִים / וְלִשְׁבֹּת בְּמוֹשַׁב
הַתְּמִימִים, / וְיִתְרַחֵק מִן הָרְשָׁעִים / וּמֵחֲבוּרַת מְרֵעִים. /
וְאִם הָיָה בִּמְדִינָה שֶׁיּוֹשְׁבִיהָ מַמְרִים / וְשָׂרֶיהָ סוֹרְרִים /

וְאֵינָם מִתְנַהֲגִים כַּשּׁוּרָה / עַל פִּי הַתּוֹרָה – / יָשׁוּב אֶל
< נַפְשׁוֹ וְיִעֲיֶרֶהָ / וּמְצַנְּנִים וּפַחִים יְסִירֶהָ / בְּאָמְרוֹ:
רְאִי, נַפְשִׁי, דַּרְכֵי הֶהָמוֹן / בְּתֹהוּ יְלֵל יְשִׁימוֹן / כַּמָּה
מַעֲשֵׂיהֶם מְכֹעָרִים / זְקֵנִים בַּחוּרִים וּנְעָרִים / אֵיךְ
בְּמִנְהָגָם כָּל תֹּם וְיָשָׁר יַזִּיקוּ / וְיַד תַּלְמִיד חָכָם לֹא
יַחֲזִיקוּ / וּכְסִילִים שָׁמוּ לְשָׂרֵיךְ וּלְשׁוֹפְטַיִךְ / וְזֵדִים
וְהוֹלְלִים חִזְּקוּ לִשְׁפֹּט שְׁפָטַיִךְ / אֲלוּנִים מִבָּשָׁן עָשׂוּ
מִשּׁוֹטַיִךְ! / וְעַתָּה, נַפְשִׁי, לְכִי וְנֵלְכָה בְּאוֹר אֱלֹהֵינוּ
/ לְהַרְבּוֹת מַהֲלֵלֵנוּ וְנָגְהֵנוּ / אֶל מְקוֹם אֲנָשִׁים צַדִּיקִים
/ וּבַתּוֹרָה מַחֲזִיקִים, / וְנִתְחַבֵּר לָהֶם בְּכָל מִינֵי חִבּוּר /
לָדַעַת וְלָבוּר – / וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לָלֶכֶת / מִפְּנֵי מַחֲלָה
וְאָלָה נִתֶּכֶת / אוֹ מִפְּנֵי אֲמָה אַדִּירָה אוֹ מַמְלֶכֶת / לַהַט
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת – / יִתְנַהֵג יְחִידִי וְיִתְבּוֹנָן
בְּמִפְעָלָיו / יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו. / וְאִם
לְבַדּוֹ לֹא יַנִּיחוּהוּ – יֵצֵא לְמִדְבָּרוֹת וּלְצִיּוֹת / לְהָרִים
וְלִגְבָעוֹת / לְאַפִּיקִים וּלְגֵיאָיוֹת, / וְיִתְנַהֵג בַּעֲנָוָה / עַל
פִּי הַמִּצְוָה / וְיִסְתַּכֵּל בְּמַעֲשֵׂה הַנִּשְׁא וְהַגָּבֹהַּ /
וּמִבְּשָׂרוֹ יֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ. / אֵלֶּה הֵם רָאשֵׁי מִדּוֹת הַשֵּׂב
וּכְלָלָם – / וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם!"

וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "אַחֲרֵי אֲשֶׁר מִצּוּף דְּבָרֶיךָ
הִשְׂבַּעְתַּנִי / וּמַעֲלוֹת מִדּוֹת טוֹבוֹת הוֹדַעְתַּנִי, / הִנְנִי
מְקַיֵּם אִמְרוֹתֶיךָ הַצְּרוּפוֹת / בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת / וְכָל
יְמֵי חַיַּי אֶעֱבֹר לְפָנֶיךָ / כֹּה יַעֲשֶׂה לִי אֱלֹהִים וְכֹה
יוֹסִיף, כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֶךָ!"

וַיִּקָּחֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּית רַפִּידָתוֹ
הַנֶּאֱהָב / אֲשֶׁר שָׁם הַזָּהָב / וַיִּתֵּן לוֹ כִּכַּר כֶּסֶף
בְּמַתָּנָה / וַחֲמֵשׁ חֲלִיפוֹת שְׂמָלוֹת לוֹ לְמָנָה / וּמִזָּהָב
שְׁבָא לִטְרָא אַחַת מְזֻקֶּקֶת / טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת. /
וַיֹּאמֶר לוֹ "לֵךְ וְהַעֲבֵר קוֹל בְּכָל מְדִינוֹת הַנּוֹשָׁבוֹת /
בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת / וְשַׂלֵּם לְכָל עָשׂוּק מָמוֹן וְאִמְרֵי
שֶׁפֶר / אֶת מִי עַשַּׁקְתָּ אֶת מִי רַצּוֹתָ וּמִיַּד מִי לָקַחְתָּ

כֹּפֶר, / וְאַל יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ מְמוֹנוֹ וְכֵלָיו / וַחֲמִישִׁיתוֹ הוֹסֵף עֲלָיו”.

וַיַּעֲבֹר הָאִישׁ וַיַּעַשׂ כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה, /
כִּי מִדְרָשׁוֹ לְמוֹשָׁב לוֹ אִוָּה, / וַיְדַבֵּר עַל כָּל לֵב עָשׂוּק
וְגָזוּל עַד אֲשֶׁר נִתְרַצָּה, לְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזַל
אוֹ אֶת הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשַׁק אוֹ אֶת הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד
אִתּוֹ אוֹ אֶת הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא, / וַיִּתֵּן לַעֲנִיִּי
הַמְּדִינוֹת צְדָקָה / וַיֵּרֶב עַל חֶטְאוֹ תְּפִלָּה וּצְעָקָה /
וַיְשַׁנֶּה מַעֲשָׂיו לְטוֹבָה / כְּמִנְהָג כָּל בַּעַל תְּשׁוּבָה /
וַיַּעַד עַל פְּעָלָיו הַטּוֹבִים שְׁמוֹ / וַיְשַׁנֶּה אֶת טַעְמוֹ /
וַיִּלְבַּשׁ שְׁחוֹרִים וַיִּתְכַּס / וְגִבֹּהַּ לֵב שָׂם לְמֹרְמָס, /
וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַנָּזִיר בְּאַהֲבָה / גָּרְסָה נַפְשׁוֹ לְתַאֲבָה. /
וְכִרְאוֹת הַנָּזִיר שִׁנּוּי פְּעָלָיו וּמַעֲשֵׂהוּ / וַיָּרַח אֶת
רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ / וַיֹּאמַר ”תִּחְיֶה וְתִזְכֶּה בַּתּוֹרָה
כְּפִי חֶפְצֶךָ, / יְיָ אֱלֹהֶיךָ יִרְצָךָ!” / וַיְהִי מִמָּחֳרָת
וַיֵּשֶׁב הַנָּזִיר לְלַמְּדוֹ תוֹרָה / וַיִּלְמַד כָּל אֲשֶׁר הוֹרָה: /
תּוֹרָה נְבִיאִים כְּתוּבִים בְּיַחַד, / שְׁלֹשֶׁת הָרוֹעִים בְּיֶרַח
אֶחָד. / וַיִּלְמַד פֵּרוּשִׁים וְדִקְדּוּקִים, / חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
צַדִּיקִים, / מִקְרָא מִשְׁנָה תַּלְמוּד וַאֲגַדְתָּא, / סִפְרֵי סִפְרָא
וְתוֹסֶפְתָּא. / וַיִּגְדַּל הָאִישׁ בְּמַעֲלַת הָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד /
וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי גָדַל מְאֹד. / וַיְשִׂימֵהוּ
הַנָּזִיר עַל תַּלְמִידָיו נָגִיד וּמְצֻוֶּה / מַחְמִיר וּמֵקֵל
וּמַשְׁוֶה, / כִּי כָל דְּבָרָיו עַל פִּי הַתּוֹרָה שְׁקוּלָן וַחֲלָקָן /
חֲזָקָה עַל חָבֵר שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא מִתַּחַת יָדוֹ דָּבָר שֶׁאֵנוֹ
מְתֻקָּן.

וַיִּשְׁמַע בִּלְדַּד אָבִיו עִנְיָנוֹ / וַיִּיטַב
הַדָּבָר בְּעֵינָיו עַל אוֹדוֹת בְּנוֹ / וַיִּשְׁלַח אֵלָיו סְפָרִים
וַאֲרֻחָה / מִנְחָה הִיא אֶל הַנָּזִיר שְׁלוּחָה / כֶּסֶף וְזָהָב
וּבְגָדִים כַּאֲשֶׁר יֵאוֹת וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת. / וַיִּתֵּן לוֹ
הַנָּזִיר בִּתּוֹ לְאִשָּׁה – / תְּהִלָּה תִּפְאֶרֶת קְדֵשָׁה – / כִּי
אָמַר: לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם כָּל אֲשֶׁר לוֹ / לְהַרְבּוֹת מַהֲלָלוֹ,

/ וְיִשַּׂא בְּתוֹ לְתַלְמִיד חָכָם / וְיִבְיִן וְיֶחְכַּם, כִּי בַּת
הֶחָכָם הַנְּשׂוּאָה לְתַלְמִיד / עוֹלָה תָּמִיד: / כִּי הוּא דָּבָר
מִתְקַבֵּל וְנָאֶה / יַעֲלֶה וְיָבוֹא יַגִּיעַ יֵרָאֶה, / מָשָׁל
לְעִנְבֵי הַגֶּפֶן בַּגֶּפֶן, / וְאֶל אָוֶן נַפְשׁוֹ אַל תִּפֶּן. / כִּי
הַתַּלְמִיד אִישׁ נֶחְמָד / וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה לָמַד / וַיְשַׁמֵּשׁ אֶת
גְּדוֹל הַחָכְמָה / וַיְהִי לָהֶם לְחוֹמָה. / וְהַמַּשִּׂיא בְּתוֹ לְעַם
הָאָרֶץ כְּאִלּוּ כוֹפְתָהּ בִּפְנֵי הָאֲרִי / כְּעֵת בַּמָּרוֹם
תַּמְרִיא. / וּכְבָר אָמְרוּ, / נִמְנוּ וְגָמְרוּ: / אֵין בּוּר יָרֵא
חֵטְא וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד. / וְאָמְרוּ: אִם תַּלְמִיד חָכָם נָחָשׁ
הוּא – חָגְרֵהוּ עַל מָתְנֶיךָ, / וְאִם עַם הָאָרֶץ חָסִיד – אַל תָּדוּר
בְּשָׁכוּנָתוֹ וְהַרְחֵק מִמֶּנּוּ מְעוֹנֶךָ. / וְעַל זֶה צָרִיךְ
לְהַשִּׂיא בַּת הַחֲמוּדָה / לְמַשְׂכִּיל עַל דָּבָר נוֹצֵר תְּעוּדָה /
"אֲשֶׁר יַכֶּה קְרִית סֵפֶר וּלְכָדָהּ". / וַיַּעַשׂ הֶחָבֵר חֻפָּה
רַעֲנָנָה וּשְׁלֵמָה / עַד מְלֹאוֹת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה, / וְכָל
הַתַּלְמִידִים גָּמְלוּ אוֹתוֹ חֶסֶד לְרֹב אַהֲבָתוֹ / וַיֹּאכְלוּ עִמּוֹ
לֶחֶם בְּבֵיתוֹ.
וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי
הַמְּדִינָה / מַהֲלַל הַכְּנֶסֶת וְהָעֲדִינָה / וְהַמִּדְרָשׁ הַקְּבוּעַ
וְהַמְּסִבָּה / אֲשֶׁר הַנָּבִיא הַזָּקֵן יוֹשֵׁב בְּקִרְבָּהּ – /
וַיִּתְקַבְּצוּ כֻּלָּם בְּנֶפֶשׁ נְכוֹנָה וְרוּחַ נְדִיבָה / אֶל הַנָּהָר
הַבָּא אֶל הָאַהֲבָה. / וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל הַנָּזִיר
וְהֶחָבֵר, / מוֹר עוֹבֵר, /וַיֹּאמְרוּ "רָאֹה רָאִינוּ כִּי הָיָה יְיָ
עִמָּכֶם, / וַנֹּאמַר: תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ וּבֵינֵיכֶם. /
בּוֹאוּ וּרְשׁוּ הָאָרֶץ הָעֲרוּכָה / וּשְׁבוּ בְתוֹכָהּ, / וְכָל אִישׁ
אֲשֶׁר פִּיכֶם יַמְרֶה – / יָרֹה יִיֶּרֶה, / וְתִהְיוּ בֵינֵינוּ
לְמוֹפֵת וּלְאוֹת / שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת".
וַיֹּאמֶר הַנָּזִיר "הִנֵּה נָא זָקַנְתִּי, / יוֹם
מוֹתִי לֹא יָדַעְתִּי, / וְאֵינִי יָכוֹל לְהַלְאוֹת עַצְמִי / וְלָנוּד
מִמְּקוֹמִי: / אָמְנָם חֲתָנִי הֶחָבֵר הַנֶּאֱמָן / הִנֵּה מוּכָן
וּמְזֻמָּן, / יָכוֹל לָלֶכֶת בַּהֲנָחָה / לָתוּר לָכֶם מְנוּחָה". /
וַיֹּאמֶר הֶחָבֵר "אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ, / חַי יְיָ וְחֵי נַפְשְׁךָ אִם

אֱזָבֶךְ!" / וַיֹּאמְרוּ לוֹ הָאֲנָשִׁים "אַל נָא תִּמָּנַע מֵהֲלֹךְ
אִתָּנוּ, / כִּי אֱלֹהִים הֲדַמָּנוּ, / וְלֹא נִשְׁאַר לָנוּ חָכָם
מוֹרֶה / וְלֹא תַלְמִיד קוֹרֵא, / וְאַתָּה תִּהְיֶה לָנוּ לְמֵלִיץ
וּלְסַבָּר – / עַל כֵּן יָדַעְתָּ חֲנוֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר". / וַיֹּאמֶר
הַנָּזִיר "הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרוֹבָה, / וְעָלֶיךָ הַמִּצְוָה
וְהַחוֹבָה / לְהַדְרִיכָם בְּדֶרֶךְ טוֹב וְנָעֲלָה / וְאֹרַח יְשָׁרִים
סְלוּלָה, / וְכָל זְמַן תּוּכַל לַעֲלוֹת אֶל בֵּית מְלוֹנַי, / כִּי
תָבוֹא לִרְאוֹת פָּנַי".

וַיָּקָם הֶחָבֵר וַיֵּלֶךְ בַּחֲבוּרָתָם / בְּמִחוֹקֵק
בְּמִשְׁעֲנוֹתָם. / וַיָּכִינוּ לוֹ בַּיִת וַעֲבָדִים מְשֻׁבָּחִים /
וַעֲלִיּוֹת מְרֻוָּחִים. / וַיְהִי לְכָל בְּנֵי הָעִיר מָגֵן וְצִנָּה, /
נָחָה שָׁקְטָה הָאָרֶץ פָּצְחוּ רִנָּה, / וַיִּנָּהֵג עַל פִּי
הַתּוֹרָה וְהַמּוּסָר / וַיְהִי לָהֶם לְשֹׂר, / וַיּוֹרֵם אֶת מִשְׁפַּט
הַתְּשׁוּבָה / כַּאֲשֶׁר הִיא עַל סֵפֶר הַיָּשָׁר כְּתוּבָה. /
וְלִפְעָמִים הָיָה מַקְבִּיל פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּנַחַת וְזִמְרָה / חֹדֶשׁ
וְשַׁבָּת קֹרֹא מִקְרָא. / וַיְהִיוּ לוֹ בָּנִים וְתַלְמִידִים /
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוּת חֲסָדִים. / וַיְהִי רוֹכֵב פַּעַם
בַּשָּׁבוּעַ, / בְּזָמָן קָבוּעַ, / לְיַשֵּׁר אֶת בְּנֵי הַסְּחוֹרָה /
בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׁוּרָה / וְשָׁב אֶל מִדְרָשׁוֹ שׂוֹקֵט
וְשָׂמֵחַ / וְרֹב שָׁלוֹם עַד בְּלִי יָרֵחַ.

מקור: שירמן – **השירה העברית בספרד ובפרובאנס**

שער שלישי

אָמְרוּ כִּי הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ תּוֹגַרְמָה (מתוך השער השלישי)

אָמְרוּ כִּי הָיָה אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ תּוֹגַרְמָה /
הָיָה עוֹבֵד אֲדָמָה, / וַיְהִי שׂוֹכֵן בִּכְפָרִים / וּבָתֵּי
הַחֲצֵרִים, / וְהָיָה מִתְפַּתֶּה וּמִתְהוֹלֵל בַּעֲמָלוֹ / אָדָם אֲשֶׁר
לֹא יָדַע בֵּין יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ, / וּבֵינוֹ וּבֵין עִיר
הַסּוֹחֲרִים הָרָמִים / מַהֲלַךְ שִׁלְשֶׁת יָמִים. / וְשָׁנָה אַחַת
גְּדֵל בְּבֵיתוֹ זְרָעִים / לַעֲבוֹדַת הַמֶּשִׁי יְדוּעִים / וַיֶּרֶם
תּוֹלָעִים, / וַתְּהִי לְחֶפְצוֹ הָעֲבוֹדָה נִמְשָׁכָה / וַתִּשְׁלַם

כָּל הַמְּלָאכָה.
וַיָּקָם יוֹם אֶחָד לָלֶכֶת בְּחָפְזָה / אֶל הָעִיר הָעַלִּיזָה / לִמְכֹּר הַמֶּשִׁי הַגָּדֵל בְּהֵיכָלוֹ / לְהַרְבּוֹת חֵילוֹ. / וַיְמַהֵר לְהָפִיק רְצוֹנוֹ, / וַיַּחֲבֹשׁ אֶת אֲתוֹנוֹ, / וַיָּשֶׂם אֶת הַמֶּשִׁי בָּאַמְתַּחַת / בְּשׁוּבָה וָנַחַת, / וַיִּתֵּן אֲבָנִים בַּצַּד הָאַחֵר / וּלְמִשְׁקַל הַמֶּשִׁי אוֹתָם בּוֹחֵר, / וַיִּקַּח צֵידָה לְמָזוֹנוֹ / וַיַּעֲמֹס בַּשָּׂוֶה עַל אֲתוֹנוֹ. / וַיְצַו לְבֵיתוֹ וַיֵּלֶךְ / דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ. / וַיְהִי הוּא הוֹלֵךְ לְבַדּוֹ – / וְהִנֵּה אִישׁ אֶחָד קָרֵב לְנֶגְדּוֹ, / וְהוּא עָנִי מִסְכֵּן, / בְּנַפְשׁוֹ מִסְתַּכֵּן. / וַיִּירָא מְאֹד הָעוֹבֵד / כִּי רָאָה אוֹתוֹ מְבֻלִי לְבוּשׁ אוֹבֵד / וַיֹּאמֶר אֶל הָאִישׁ "הֲשָׁלוֹם? / גֶּשׁ נָא הֲלֹם!" / וַיֹּאמֶר לוֹ הָאִישׁ "אַל תִּירָא מִפָּנַי / כִּי שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין דָּבָר, חַי יְיָ!"
וַיֹּאמֶר הָעוֹבֵד "לְאֵיזֶה מָקוֹם מְגַמָּתֶךָ? / אוּלַי אוּכַל לָלֶכֶת בְּחֶבְרָתֶךָ". / וַיֹּאמֶר "אֶל הַסְּחוֹרָה מְגַמָּתִי / וּלְפִי מִשְׁקַל הַמֶּשִׁי תַּחֲנוּתִי". / וַיִּשְׂמַח הָעוֹבֵד עַל הַבְּשׂוֹרָה / וְאָרַח עִמּוֹ לְחֶבְרָה. / וַיֹּאמֶר לוֹ "הִנְנִי בְחֶבְרָתְךָ בוֹטֵחַ / וּבְאַהֲבָתְךָ שָׂמֵחַ. / וְעַתָּה הוֹדִיעֵנִי מְלַאכְתְּךָ וְעִנְיָנֶיךָ, / אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ". / וַיֹּאמֶר הָאִישׁ "מִנְּעוּרַי אֲנִי שׁוֹכֵן רָמִים / עִיר גְּדוֹלָה שֶׁל חֲכָמִים / וְשָׁם הֲכִינוֹתִי מְנוּחָתִי וְשִׁבְתִּי, / וַאֲנִי סוֹפֵר מָהִיר בִּמְלַאכְתִּי, / וְיֵשׁ לִי בְּתוֹגַרְמָה אָח וְקָרוֹב / וְרֵעִים לָרֹב: / וְהִנְנִי שׁוֹחֵר לִקְרָאתָם / לִדְרֹשׁ שְׁלוֹמָם וְטוֹבָתָם". / וַיֹּאמֶר "הוֹדִיעֵנִי דָּבָר בִּמְלַאכְתְּךָ הָרָמָה / וְיַעֲבֹר עָלַי מָה...
וַיֹּאמֶר הָעוֹבֵד "רְאֵה דְבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכוֹחִים בְּמִלּוּלֶךָ / וְשׂוֹמֵעַ אֵין לָךְ! / כִּי הֶעָמֵל הִפְלִיאַנִי הַפְלֵא וָפֶלֶא / וְלֹא נִסִּיתִי לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה, / וְאֵינִי מַכִּיר בְּדִבּוּרְךָ לְבַד חִתּוּךְ שְׂפָתַיִם / פַּעַם וּשְׁתַּיִם". / וַיְהִי הֵם הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְדַבֵּר / וְכָל אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ מִתְחַבֵּר – / וַתִּצְנַח הָאָתוֹן וַתִּכְרַע / וַיֶּחֱלַשׁ כֹּחַהּ וַיִּגְרַע, / כִּי

לֹא יָכְלָה לִסְבֹּל הַמַּשָּׂא. / וְעֵין הָעוֹבֵד עָלֶיהָ חָסָה /
וַיִּצְעַק וַיֶּהֱמֶה לְקוֹלָהּ / וַיָּשֶׂת לִבּוֹ לְחִילָהּ.
וַיֹּאמֶר הַסּוֹפֵר "לָמָּה תִּשְׁוֹמֵם, / חָרֵד
וְהוֹמֵם? / קְרַב אֶל הָאָתוֹן וְהָסֵר הַמַּשָּׂא אֲשֶׁר עָלֶיהָ – /
וְתָנוּחַ מְעַט מִזְעָר מֵחֲבָלֶיהָ". / וַיִּגַּשׁ הָעוֹבֵד לְהָסִיר
הַמַּשָּׂא מֵעַל אֲתוֹנוֹ / וְהַסּוֹפֵר עָזַרוֹ כְּפִי כֹּחוֹ וְאוֹנוֹ. /
וְכִרְאוֹת בְּאַמְתַּחְתּוֹ אֶבֶן מַעֲמָסָה / וַיֹּאמֶר לוֹ "מָה
הַמַּשָּׂא?" / וַיֹּאמַר "אַמְתַּחְתִּי הָאֶחָד מָלֵא מֵהַמַּשִּׂי הַקַּל
– / וְהָאֲבָנִים לְנֶגְדּוֹ לְמִדָּה וּלְמִשְׁקָל". / וַיֹּאמֶר
הַסּוֹפֵר "לָמָּה מַחְשְׁבוֹתֶיךָ חֲפֵצוֹת / בְּאַבְנֵי גִּיר
מְנֻפָּצוֹת?" / וַיֹּאמֶר הָעוֹבֵד "וְאֵיךְ יִנָּשֵׂא הַמַּשִּׂי לְבַדּוֹ
/ וְאֵין מִשְׁקָל לְנֶגְדּוֹ?" / וַיֹּאמַר "בְּעִנְיַן הַמַּשָּׂא
אֲלַמֶּדְךָ דְּבָרִים / שְׁמַע בְּקוֹלִי אִיעָצְךָ מֵישָׁרִים". /
וַיָּצוֹ לְהָרִים הָאֲבָנִים מִן הָאַמְתַּחַת / וּלְהַצִּיל נֶפֶשׁ
בְּהֶמְתּוֹ מִנִּי שַׁחַת / וּלְחַלֵּק הַמַּשִּׂי בְּאַמְתְּחוֹתָיו /
מִשְׁתֵּי רוּחוֹתָיו. / וַיַּעַשׂ הָעוֹבֵד כְּפִי מַאֲמָרוֹ וּרְצוֹנוֹ /
וַיֵּקַל הַמַּשָּׂא מֵעַל אֲתוֹנוֹ.
וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם חֲבֵרִים / וְהָאָתוֹן
לִפְנֵיהֶם מַעֲבִירִים. / וְהַסּוֹפֵר הִשְׂלִים חִידָתוֹ הַנִּפְלָאָה /
לְהַעֲבִיר מֵהֶם יָגוֹן וּתְלָאָה, / וְהָעוֹבֵד תָּמַהּ מְאֹד
מֵחִדּוּדוֹ / וְגֹדֶל תְּבוּנָתוֹ וְהוֹדוֹ / וַיֹּאמַר "אַחֲרֵי אֲשֶׁר
הוֹד תְּבוּנַת לְשׁוֹנְךָ גָּדַל / מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה דַּל?" /
וַיֹּאמֶר הַסּוֹפֵר "וַהֲלֹא חֲכָמִים עָשׁוּ תַּעֲנִיּוֹת וּצְדָקוֹת /
עַל הַסּוֹפְרִים וְעַל מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת / שֶׁלֹּא יִתְעַשְּׁרוּ
בְּמַלַאכְתָּם, / וְכֵן נִכְתַּב וְנֶחְתַּם! / וַעֲלֵיהֶם אָמְרוּ: נָאֶה
עֲנִיּוּת לְיִשְׂרָאֵל וְצַעֲרָא / כְּוַרְדָּא סוּמָקָא לְסוּסְיָא
חִוָּרָא". / וַיֹּאמֶר הָעוֹבֵד "הוֹאִיל וְזֹאת הִיא מַחֲלָתֶךָ – /
הָעֲבוֹדָה! לֹא אֶקַבֵּל עֲצָתֶךָ / וְלֹא אֶתְחַבֵּר עוֹד לְחֶבְרָתֶךָ.
/ וְעַתָּה הִפָּרֵד נָא מֵעָלַי / אַל תּוֹסֵף עוֹד דַּבֵּר אֵלַי /
וְלֵךְ לְשָׁלוֹם דַּרְכְּךָ מְנַמָּתְךָ עֲרוּכָה – / וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה
לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה". / וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ לְבַדּוֹ אֹרַח

נְתִיבוֹ וַיִּתְפָּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אוֹהֲבוֹ.

וַיָּשָׁב הָעוֹבֵד וַיִּקַּח אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּיחַ / וְנָגַד עָצַת הַסּוֹפֵר דְּבָרִים הִטִּיחַ / לְלַקֵּט אוֹתָם בְּמִסְפָּר / מַעֲרֶמֶת הֶעָפָר / וַיִּתֵּן אוֹתָם בְּאַמְתַּחְתּוֹ / אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ / וּבְמִשְׁקַל הַמֶּשִׁי אוֹתָם סָלָה / כַּאֲשֶׁר הָיָה בַּתְּחִלָּה. / וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ לְבַדּוֹ מְעַט מְעַט / לְרֶגֶל הָאָתוֹן לְאַט, / וַיַּעַשׂ בַּדֶּרֶךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים / וּבָרָק מִמְּרוֹרָתוֹ יַהֲלֹךְ עָלָיו אֵימִים. / וַיַּגִּיעַ אֶל הָעִיר יָגֵעַ, / עֵנִי וְעָמֵל שָׁבֵעַ. / וַיֵּלֶךְ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּמְלוֹנוֹ / וַיַּאֲכֵל לַאֲתוֹנוֹ.

וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיָּבוֹא הַסּוֹחֵר, וַיִּקְנֶה הַמֶּשִׁי מִיָּדוֹ / וַיִּשְׁקֹל הַכֶּסֶף בַּעֲדוֹ / וַיֹּאמַר "יֵשׁ עוֹד בְּאַמְתַּחְתְּךָ דָּבָר לְמָכְרוֹ? / וַאֲנִי אֶתֵּן שְׂכָרוֹ / וְאַרְבֶּה כֶּסֶף שִׂבְרוֹ". / וַיֹּאמַר "אֵין בּוֹ לְבַד דָּבָר נָקֶל – / אַבְנֵי מִשְׁקָל / הֵבֵאתִי לְיַשֵּׁר הַמַּשָּׂא, / אֶבֶן מַעֲמָסָה". / וַיִּגַּשׁ הַסּוֹחֵר לִרְאוֹתָם / וְהִנֵּה הֵם שׁוֹנוֹת בְּמַרְאִיתָם! / וַיָּבֶן כִּי הֵם טוֹבוֹת / לְחַדֵּד וְלִמְרֹט הַחֲרָבוֹת. / וְהַמֶּלֶךְ צִוָּה עַל כָּל בְּנֵי הָעִיר / יַחַד יָשִׁישׁ וְצָעִיר / לְתַקֵּן כָּל כְּלֵי מִלְחָמָה וּלְחַדְּדָם / לְהַרְאוֹת הֲדָרָם וְהוֹדָם / וּלְתַקֵּן כָּל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר לְבוּשׁ שִׁרְיוֹן עוֹטָה / חֶרֶב חֲדוּדָה וְגַם מֹרָטָה, / וְכָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יֵרָאוּהָ בְּזִמָּן קְבוּעַ / חֶרְפָּתוֹ וְעַנְשׁוֹ יָדוּעַ, / כִּי כָל חֹשֶׁךְ לְצָפוּנָיו טָמוּן / וּבָתֵּיהֶם יִתְשַׁמּוּן. / וּבִרְאוֹת הָאִישׁ הָאֲבָנִים הַסְּפוּרוֹת / אֲשֶׁר הָיוּ מִזְּמָן רַב נֶעְדָּרוֹת / וּבְעֵת הַצָּרֵךְ הֵמָּה נִסְתָּרוֹת, / אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת ־ ־ / דִּבֶּר אֶל הָעוֹבֵד דְּבָרִים טוֹבִים / אֶל לֵב כָּל מַשְׂכִּיל קְרוֹבִים / וַיֹּאמַר "נָקְבָה אֵלַי בְּאֵלֶּה הָאֲבָנִים מְחִירֶךָ / וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת שְׂכָרְךָ". / וַיְהִי בְעֵינֵי הָעוֹבֵד לִשְׂחוֹק / וַיָּבִיא עֵצוֹת מֵרָחוֹק / וַיֹּאמַר "אֲנִי אֶמְכֹּרֵם בַּעֲבוּר נַעֲלַיִם / וּבְמְחִיר הַמֶּשִׁי כְּפָלַיִם". / וַיֹּאמֶר הַסּוֹחֵר "אֲשַׁלֵּם לְךָ כָּל אֲשֶׁר תִּשְׁאַל / וְאַל תְּשִׂים

מִלָּתְךָ לְאַל". / וַיִּקַח הָאֲבָנִים וַיּוֹצִיאֵם לַחוּץ, / כִּי הָיָה דְבַר הַמֶּלֶךְ נָחוּץ, / וַיִּתֵּן לָעוֹבֵד כְּסוּתוֹ וּמְנָעָלוֹ / וְכֶסֶף הִרְבָּה לוֹ. / וַיִּשְׂמַח הָעוֹבֵד בְּסִכְלוֹ וַיִּתְהַלָּל / כִּי הוֹלִיךְ יוֹעֲצִים שׁוֹלָל / וְסוֹפְרִים יְהוֹלָל / וַיֹּאמַר "זֶה תַּגְמוּל כָּל עָמֵל וְכָל רוֹעֵץ / אֲשֶׁר לֹא שָׁמַע לְקוֹל יוֹעֵץ". / וַיָּשָׁב לִבּוֹ שָׂמֵחַ / וּבְהוֹלְלוּתוֹ מִשְׁתַּבֵּחַ / וַיְהִי לוֹ מְקֻנֶה צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר / שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וִיקָר.

אִישׁ הָיָה בִּכְפַר חָנָן (מתוך השער השלישי - הכילי שבא על ענשו)

אִישׁ הָיָה בִּכְפַר חָנָן / בְּצֵל הַמָּמוֹן יִתְלוֹנָן, / וַיְהִי לוֹ בַּיִת חֻמְדָּה / וּמִקְנֶה בָקָר וַעֲבֻדָּה. / וַיְהִי כֵילַי בְּמָמוֹנוֹ וּמְאוֹדוֹ, / מַשְׂחִית תִּפְאַרְתּוֹ וְהוֹדוֹ, / וְדַעְתּוֹ בֶּאֱמוּנָתוֹ נִבְדֶּלֶת / בְּהַרְבּוֹת דְּבָרִים לְאֵין תּוֹעֶלֶת, / וּמָמוֹן עָנִי וְאֶבְיוֹן יְפַזֵּר / וְיָתוֹם וְאֵין עוֹזֵר / בְּרֹב דְּבָרָיו הָיָה עָצֵל וְכָבֵד / כֵּילַי אוֹבֵד.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבוֹא אֶל בֵּיתוֹ הֵלֶךְ / כְּתֹאַר בְּנֵי הַמֶּלֶךְ / אִישׁ אֶחָד נִכְבָּד מִבְּנֵי עַמּוֹ, / וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ. / וַיֹּאמֶר לוֹ "הַאֻמְצָא מָלוֹן הַלַּיְלָה הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ?" וַיֹּאמַר "הוֹאֶל נָא וְלִין וְיִיטַב לִבֶּךָ!" וְהָאוֹרֵחַ לֹא הֵבִין סוֹד תַּחְבּוּלוֹתָיו / שֶׁיּוֹרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו. / וַיִּתֵּן לְתַחֲנוּתָיו מִטָּה מֻצַּעַת וְיָפָה, / וַיַּעַשׂ לוֹ מִשְׁתֶּה וּמַצּוֹת אָפָה. / וַיּוֹסֶף לְכַבְּדוֹ וּלְהַדְּרוֹ / וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לַחֲמוֹרוֹ, / וַיִּתֵּן מַיִם לְרָחֵץ רַגְלָיו / וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְוִים אֵלָיו, / וַיֹּאכְלוּ כֻלָּם בְּבֵיתוֹ וְאוּלַמּוֹ / וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ.

וַיְהִי אַחֲרֵי הַסְּעוּדָה / וַיִּפְתַּח הָאוֹרֵחַ בְּמַשְׂלֵי תְעוּדָה / וַיֹּאמֶר אֶל הָאִישׁ "שְׁמַע נָא דְבָרַי, / יֹשֶׁר לִבִּי אֲמָרַי: / הִנֵּה אַתָּה בַּהֲדֶרֶךְ כְּבָדְתָּנוּ / וּמְטוּב נַעֲמְךָ הֶאֱכַלְתָּנוּ / וּמִיֵּין רֵקַח נְדִיבוּתְךָ הִשְׁבַּעְתָּנוּ / וּמִמֵּיטַב פְּעֻלָּתְךָ שִׂמַּחְתָּנוּ. / עַל כֵּן

רָאוּי לְהוֹדִיעֲךָ דְּבָרִים עֲרֵבִים, / גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, /
לְמַעַן תָּבִין בְּמַהֲלַל לִבִּי וְדַרְכּוֹ / לְמִי עוֹלַלְתָּ כֹּה". /
וַיֹּאמַר "דַּבֵּר כְּפִי צִדְקְךָ וְחַסְדֶּךָ, / כִּי שׁוֹמֵעַ
עַבְדֶּךָ".
וַיֹּאמֶר הָאוֹרֵחַ "אָמְרוּ הַקַּדְמוֹנִים / אֲשֶׁר
בְּמַחֲנֵה הַחָכְמָה חוֹנִים / טוּב הַמָּלוֹן וּשְׁלֵמוּתוֹ / קוֹנֶה
בֶן־חוֹרִין בִּנְדִיבוּתוֹ, / וּפְרִי הַנְּדִיבוּת וְהָרֵוַח / הוּא
הַמַּהֲלָל וְהַשֶּׁבַח. / וְאָמְרוּ: נְדִיבוּת הַנִּכְבָּדִים – /
גְּמִילוּת חֲסָדִים, / וּמִפְעָלוֹת הַנֶּאֱהָבוֹת – / גֶּשֶׁם נְדָבוֹת,
/ כִּי הַזּוֹרֵעַ נְדָבָה / יִקְצֹר הוֹד וְאַהֲבָה. / וְאָמְרוּ:
הַנָּדִיב יְבַקֵּשׁ הַחֵן וְהַיֹּשֶׁר / וְהַכְּיֹלִי – הַמָּמוֹן
וְהָעֹשֶׁר. / וְהַמִּתְנַדֵּב בְּנַפְשׁוֹ יְהֻלַּל / וְקוֹבֵץ עַל יָד –
חֻלְקוֹ יְקֻלַּל. / וְאָמְרוּ: הַנְּדִיבוּת יְחַזֵּק הַבֶּדֶק /
וּמִשָּׁם נוֹלַד הַצֶּדֶק. / הַצֶּדֶק יַצְמִיחַ הַשֶּׂבַח וְהַכֹּשֶׁר /
וּמִמֶּנּוּ יִוָּלֵד הַיֹּשֶׁר. / הַיֹּשֶׁר יוֹלִיד הַנֵּצַח וְהָעֻזָּרָה
/ וּמִמֶּנּוּ תֵּצֵא הֶחָבוּרָה. / הַחֲבוּרָה – גֶּפֶן חֲזָקָה /
תַּצְמִיחַ צְדָקָה. / הַצְּדָקָה תָּבוֹא הֵלֶם / וְתוֹסִיף אַהֲבָה
וְשָׁלוֹם. / הַשָּׁלוֹם – סוֹד הַתְּבוּנָה / וְעִקַּר הָאֱמוּנָה. /
הָאֱמוּנָה מוֹכֶנֶת לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת / וְהִיא רֹאשׁ הַתּוֹרוֹת. /
הַתּוֹרוֹת – מִשְׁפָּטִים וְחֻקִּים / מְצוּף וּמְנֻפָּת מְתוּקִים, /
וּבָהֶם יְשׁוּב הָאָרְצוֹת / קִרְבַת אֱלֹהִים חֻפְּצוֹת. / רְאֵה כַּמָּה
הַנְּדִיבוּת נִכְבֶּדֶת / אֲשֶׁר בְּרֹאשׁ הַמַּעֲלוֹת עוֹמֶדֶת /
וְכַמָּה גְּדוֹלָה מַעֲלַת הַשְּׂמֵחִים / בְּהַכְנָסַת אוֹרְחִים!"
וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל הָאוֹרֵחַ / אֲשֶׁר בִּנְגִינוֹתָיו
יְנַצֵּחַ / "הֵישׁ לְךָ מָחָר לְהַשְׂכִּים, / לְהִתְיַצֵּב בַּבֹּקֶר
לִבְךָ מַסְכִּים? / עֵת הוּא לְהָכִין מִטּוֹת וּלְהַצִּיעַ – / אַחַר
תְּחַוֶּה דַּעְתְּךָ וְתַבִּיעַ". / וַיֹּאמֶר לוֹ "עוֹד יֶשׁ לִי לְתַקֵּן
בְּאַמְתַּחְתִּי מִגְרָע / אֲשֶׁר הַיּוֹם נִקְרַע". / וַיִּקַּח
אַמְתַּחְתּוֹ לְתָפְרוֹ, / וְשָׁם נִקְרַב הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת
לְעָזְרוֹ, / וַיַּרְא בְּתוֹכוֹ צְנָצֶנֶת / לְתַכְלִית הַיֹּפִי
מְתֻקֶּנֶת. / וַיֹּאמֶר אֶל הָאִישׁ "מַה זֶּה בְּיָדֶךָ / לְמַעֲלַת

כְּבוֹדְךָ וְהוֹדֶךָ?" / וַיֹּאמַר "אֲנִי רוֹכֵל בְּאֶרֶץ הַחֲוִילָה, /
נוֹרָא עֲלִילָה. / בַּשָּׁנָה הַזֹּאת חָסֵר בְּעִירִי צְרִי גִּלְעָד /
לְמַרְפֵּא וּלְמִסְעָד, / וַאֲנִי הָלַכְתִּי אֶל גִּלְעָד בַּעֲבוּרוֹ /
וְאַרְבֶּה זָהָב בְּמְחִירוֹ, / וְזֶהוּ הַצֶּרִי הַגָּדוֹל אֲשֶׁר אֵין
חֵקֶר לְתִפְאַרְתּוֹ / לְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ". / וַיֹּאמֶר לוֹ
"בְּחַסְדְּךָ הוֹדִיעֵנִי בְתוֹעֲלוֹתָיו דָּבָר נִרְשָׁם / זְעֵיר שָׁם
זְעֵיר שָׁם". / וַיֹּאמֶר הָאוֹרֵחַ "וּמִי יוּכַל לְמַלֵּל גְּבוּרוֹתָיו
/ וְשֶׁבַח סְגֻלַּת מַעֲלוֹתָיו? / אֲבָל הָרוֹפְאִים נִמְנוּ וְגָמְרוּ
בְּמַהֲלָלָיו אֶחָד וְתִשְׁעִים / לְכָל מַשְׂכִּיל נוֹדָעִים / וְאִם
תִּרְצֶה לֵדַע סִימָן בְּמַהֲלָלוֹ / "צֵא" תֹּאמַר לוֹ / כִּי בְכָל
מֵעָלָה וּמַעֲלָה / יוֹעִיל לְכָל כְּאֵב וּלְכָל מַחֲלָה / וְהַשּׁוֹתֶה
סַם הַמָּוֶת – בְּטוּבוֹ יַצִּילֶהוּ / וּבִשְׁתוֹתוֹ מִמֶּנּוּ מִיָּד
יוֹעִילֶהוּ". / וַיֹּאמֶר לוֹ "תֶּן לִי מְעַט מִזֶּעֶר לְזֵכֶר
מַעֲלוֹתָיו / לְמַעַן אֲסַפְּרָה כָּל נִפְלְאוֹתָיו". / וַיֹּאמַר
"שָׂמַעְתִּי לְקוֹלֶךָ / אֲנִי אֲמַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלֶךָ". / וַיִּתֵּן
לוֹ מִמֶּנּוּ בִּכְלִי קָטֹן / צְלוּחִית שֶׁל פְּלָיְטוֹן. / וַיֹּאמֶר
לוֹ "הֲרֵי לְךָ מֹהַר וּמַתָּן / בִּצְלוּחִית קְטַנָּה נִתָּן / וְעַתָּה
שִׂים עֵינֶיךָ לְשָׁמְרֵהוּ / כִּי לֹא דָבָר רֵיק הוּא!"
וַיְהִי כְּכַלּוֹת הָאוֹרֵחַ לְתַקֵּן אַמְתַּחְתּוֹ /
וּבָא וְלָן בְּמִשְׁכַּב תִּפְאַרְתּוֹ – / וַיַּעַל בְּלֵב בַּעַל
הַבַּיִת / שָׂמִיר וָשַׁיִת. / וַיֹּאמֶר לוֹ "אֲדוֹנִי, הוֹאִיל וְאֵין
רְצוֹנְךָ לְהִתְאַחֵר / וּבַבֹּקֶר אַתָּה תִשְׁתַּחֵר – / צַוֵּה לְפָרֹעַ
הַהוֹצָאָה / אֲשֶׁר לְרַגְלְךָ בָּאָה". / וַיֹּאמַר "מַה הוּא הוֹצֵאתִי /
אֲשֶׁר בַּסֵּתֶר עָשִׂיתִי?" / וַיֹּאמַר "לֹא חִסַּרְתִּי דָּבָר
מִמִּשְׁאֲלֶיךָ / בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ, / וְכָל דָּבָר בִּמְחִיר גָּדוֹל
נִרְצָה / וּבְסֵפֶר זֶה נִמְצָא – / כָּל שֶׁכֵּן בְּחַפָּזוֹן / בַּר
לֶחֶם וּמָזוֹן! / וְעַתָּה יֶשׁ לְךָ לָתֵת כְּכֹל אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ פֹּה /
עִם הַתֶּבֶן וְעִם הַמִּסְפּוֹא – / כֶּסֶף עֲשָׂרָה שְׁקָלִים /
בְּשֶׁקֶל הָעִיר נִשְׁקָלִים". / וַיִּשְׁמַע הָאוֹרֵחַ הַדְּבָרִים
וַיִּתְעַצֵּב / וַיָּקָם עַל פֶּתַח הַמִּשְׁכָּן וַיִּתְיַצֵּב /
וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: וּמַה יּוֹעִיל כַּעְסִי וַחֲמָתִי / וְלָמָה

אֲחַלֵּל עִמּוֹ צֶדֶק אִמָּרְתִּי? / וַיֹּאמֶר לוֹ "קַח אֶת כָּל אֲשֶׁר
תֹּאמַר, / כִּי יֵין עֲסִיסְךָ לְשׁוֹתָיו יֵמַר". / וַיִּשְׁקֹל לוֹ
הַכֶּסֶף כַּאֲשֶׁר הָיָה בוֹחֵר / עוֹבֵר לַסּוֹחֵר.

וַיְהִי בְאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁכֵּם הָאוֹרֵחַ
לַעֲמֹס חֲמוֹרוֹ / וְעִמּוֹ נְעָרָיו עוֹשִׂים דְּבָרוֹ. / וַיִּקְרָא אֶל
הָאִישׁ פֶּתַח הַשַּׁעַר – / וַיָּנַע לְבָבוֹ כְּנוֹעַ עֲצֵי הַיַּעַר /
וַיָּקָם בְּכֹבֶד וּבַעֲצַלְתַּיִם / כְּשִׁכּוֹר אָסוּר בַּנְחֻשְׁתַּיִם
/ וַיֹּאמַר "תֶּן לִי שְׂכַר הַמָּלוֹן וְהַחֲנָיָה / וּשְׂכַר מִטָּה
יְפֵה־פִיָּה!" / וַיֹּאמֶר הָאוֹרֵחַ "כַּמָּה הַמְּחִיר אֲשֶׁר תִּדְרֹשׁ
/ וּמִפְּנֵי אָדָם לֹא תֵבוֹשׁ?" / וַיֹּאמַר "בְּיַד הָאִישׁ הַיְכֹלֶת –
/ בֶּקַע לַגֻּלְגֹּלֶת!" / וַיְמַהֵר וַיִּתֶּן לוֹ הַמְּחִיר אֲשֶׁר
שָׁאַל, / כִּי הוּא מְטֻמָּא וּמְגֹאָל. / וַיִּפְתַּח, וַיֵּלֶךְ
הָאוֹרֵחַ לִנְתִיבוֹ / וּשְׁנֵי נְעָרָיו סְבִיבוֹ. / וַיֹּאמֶר לָהֶם
"בָּרְכוּ, בָּנַי, בְּכֹחַ לָאֵל / יְיָ מִמְקוֹר יִשְׂרָאֵל, / אֲשֶׁר
הִצִּילָנוּ מִיַּד הָאִישׁ הַנָּבָל / אֲשֶׁר הִרְשִׁיעַ לָנוּ וְחָבַל. /
וְאִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ מַעֲלוֹ וְרִשְׁעוֹ / וַהֲבִינוֹתִי נִכְלוֹ
וּבְצָעוֹ – / לֹא הָיִיתִי לָן בִּמְלוֹנוֹ / וְלֹא קָרַבְתִּי אֶל
שֻׁלְחָנוֹ. / וְהִנְנִי מִתְנַחֵם לְרֹב פִּשְׁעוֹ וּמַעֲלוֹ / עַל
הַצָּרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לוֹ". / וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַנְּעָרִים "אַל יִחַר
בְּעֵינֶיךָ יְחִידָתֶךָ / כַּתַּר לוֹ זְעִיר וְתִרְאֶה נִקְמָתֶךָ. / אוּלַי
הַצָּרִי יִהְיֶה סִבָּה לַחֲלוֹתוֹ / חֲרָצֶבוֹת לְמוֹתוֹ". / וַיִּשָּׂא
הָאִישׁ אֶת עֵינָיו אֶל רוּם מְעוֹנַי / וַיֹּאמַר "אָמֵן, כֵּן יַעֲשֶׂה
יְיָ!" / וַיֵּלֶךְ לְדַרְכּוֹ נִפְלָא וְרַעֲיוֹנָיו תְּמֵהִים – /
וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים.

וְהַכִּילַי קָם מִמִּשְׁכָּבוֹ / וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתְּ
וַיִּטַב לִבּוֹ / וַיִּתְהַלֵּל וַיִּשְׁתַּבֵּחַ / עַל כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה אֶת הָאוֹרֵחַ / וְעַל דְּבַר הַצָּרִי אֲשֶׁר שָׁאַל לִשְׁכָּרוֹ /
וְלֹא הִרְבָּה בְמִחִירוֹ, / וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: יִקְרְבוּ יְמֵי
הַקַּיִץ וְאֵלֵךְ לִי אֶל הַמְּדִינָה / מָקוֹם הַדֵּעַת וְהַבִּינָה /
וְאֶמְכֹּר אֶת הַצָּרִי לְאַחַד הַסּוֹחֲרִים / אֲשֶׁר בִּינָה שׂוֹחֲרִים

/ וְאָקְנָה בְדָמָיו מַלְבּוּשִׁים / וְיֵין עֲנוּשִׁים.
וַיְהִי מִיָּמִים וְהִנֵּה אִישׁ עוֹבֵר / וְהַצָּמָא
בְּקִרְבּוֹ גוֹבֵר / וַיָּסַר אֶל בֵּיתוֹ לִשְׁתּוֹת / וַיּוֹאֶל
הַכִּילַי אוֹתוֹ לְפַתּוֹת / וַיֹּאמֶר לוֹ "מַה מְלַאכְתְּךָ וּמֵאַיִן
תָּבוֹא?" / לָדַעַת עִסְקוֹ וּמַחֲשָׁבוֹ. / וַיֹּאמֶר לוֹ "אָנֹכִי אִישׁ
צַיָּד, / בְּחַרְבִּי וְקַשְׁתִּי צְבִי מְיָד. / וְהָלַכְתִּי לִקְנוֹת
לְמַלַּאכְתִּי סַם / מֵאֵת אִישׁ אֶחָד בַּשָּׁם, / לָתֵת מִמֶּנּוּ
בְּרֹאשׁ הַחִצִּים / לְהָמִית כָּל בְּהֵמָה וְחַיָּה / בְּכָל כְּלִי צְדָיָה. / וְהַסַּם הַזֶּה הוּא חָזָק
/ וְכָל הַנּוֹגֵעַ בּוֹ יֶזַק / וְלֹא יוֹעִיל לוֹ מַרְפֵּא וּמִסְעָד, /
זוֹלָתִי הַצֳּרִי הַגָּדוֹל הַבָּא מִגִּלְעָד". / וַיֹּאמֶר הַכִּילַי
"תֶּן לִי מְעַט מִמֶּנּוּ וְאָשִׂים מַאֲרָב / אֶל נָחָשׁ שָׂרָף
וְעַקְרָב / אֲשֶׁר הֵם לוֹחֲצִים אוֹתִי / וְאֶת בְּנֵי תְנוּבָתִי". /
וַיִּתֶּן לוֹ מְעַט מִזֶּעֶר / וְחָצְנוֹ נָעַר. / וַיִּפֶּן הַצַּיָּד
וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ / וְהַחַיּוֹת יָגוּרוּ מִשֵּׁתוֹ.
וְהַכִּילַי חָשַׁב מַחְשָׁבוֹת אָוֶן בְּתַאֲוָתוֹ, /
כִּי נִתְמַלְאָה סָאתוֹ, / וַיֹּאמַר: עַתָּה אֶבְחַן הַצֳּרִי
וְתִפְאַרְתּוֹ / וְאֵדַע מְחִירוֹ וְתוֹעֲלְתּוֹ. / אִם סְגֻלַּת הַסַּם
וְהַצֳּרִי כַּאֲשֶׁר לָמַדְתִּי יָפֶה – / אֲנִי אֶמְחֵץ וַאֲנִי
אֶרְפֶּא. / וַיִּקַּח מִן הַסַּם וַיִּתֵּן בְּלְשׁוֹנוֹ / וַיִּלָּכֵד
בַּעֲוֹונוֹ / וַיִּגַּוַע לִבּוֹ כָּרֶגַע – / הַמִּקְרֶה וְהַפֶּגַע! – /
וַיִּתְהַפֵּךְ בְּצִירוֹ וַיִּתְחַלְחַל / וּפָחַד וְרָהָה וְזָחַל. /
וַיָּרֶץ אֶל גְּנָזָיו לָקַחַת אֶת הַצֳּרִי / לְהָסִיר אַף וָחֳרִי – /
וַיִּתְבַּלְבְּלוּ יָדָיו בַּמַּפְתֵּחַ, / אֵין סוֹגֵר וְאֵין פּוֹתֵחַ.
/ וַיִּשְׁאַג וַיִּנָּהֵם בְּמַכְאוֹבוֹ / לִרְעַ עָצָתוֹ וּמַחֲשָׁבוֹ. /
וַתֵּרָא אִשְׁתּוֹ כִּי נִלְכַּד בְּמַעֲלָלָיו / וְצִירָיו נֶהֶפְכוּ
עָלָיו, / וַתִּפְתַּח וַתִּקַּח הַצֳּרִי הַשָּׁמוּר כְּבַת עַיִן /
וַתָּבֵא לוֹ יַיִן – / וְאֵין שׁוֹתֶה וְאֵין לוֹקֵחַ, / אֵין מַבְרִיחַ
וְאֵין בּוֹרֵחַ! / וַיִּגְוַע וַיָּמָת בַּאֲשָׁמָיו / וְנָפַל
בַּעֲצוּמָיו, / וְהַמַּרְפֵּא לֹא הוֹעִיל / צָרָיו עִבֵּר – וְלֹא
יַגְעִיל.